LE UKUP UBOGA GMAJNA

SLOVENSKI SVET

Za Edinost, Pravice in Svobodo

U BOJ JUNAŠKA KRI!

ŠTEV. No. 7. WASHINGTON, D. C. MAY 25, 1917. LETO, VOL. I.

JUGOSLOVANI IN AMERIKA

Dr. Hinkovič je poslal Jugoslovanski Kancelariji naslednji dopis:

Pariz 23. aprila 1917.

Povodom vstopa Zdr. držav v vojno je odpremil Jugoslovanski Odbor predsedniku Wilsonu pozdravno adreso, katero ste gotovo čitali. Danes je sprejel tukajšnji ameriški poslanik g. William G. Sharp odposlanstvo našega Odbora, sestoječega iz predsednika dr. Gregorina in mene. Ker gospod poslanik ne govori francoski, jaz pa přecej obvladam angleščino, je pripadla meni častna naloga, da tolmačim pred gospodom poslaniko naša čustva, želje in nade.

Nagovoril sem g. poslanika sledeče:

"Vaša Ekscelenca.

Jugoslovanski Odbor je presrečen, da ima priliko, izraziti s posredovanjem Vaše Eks. Vašemu velikemu narodu čut neizrekljivega občudovanja in globoke hvaležnosti, katera je bila izzvana v srcih Jugoslovanov ob vstopu Zdr. držav v vojno na strani zaveznikov v njihovi borbi za pravice in svobodo sveta.

Jugoslovane iz Avstro-Ogrske — Hrvate, Slovence in Srbe — katere predstavlja naš Odbor, vežejo stare vezi na Zdr. države. Okoli en milijon našega naroda, prisiljen po strašnem tlačenju in gospodarskem izkoriščevanju, da zapusti svoja ognjišča, je našel v Zdr. državah ne samo svojo prehrano, temveč tudi šolo svobode. Mnogi so postali lojalni ameriški državljani, oni pa, ki so se povrnili na svoje domove; so ponesli s seboj med svoje sorojake zvišene principe demokracije in svobode, katere so videli uresničene na sijajen način onostran Atlantika.

In tako so prevzeli Jugoslovani še pred to vojno na sebe težak dolg — tako materijalne, kakor moralne narave — napram močni republiki.

Vojna je samo pomnožila razloge naše brezmejne hvaležnosti. Naši rojaki, delajoč v Vaših tovarnah municije, so pomagali zavezniški stvari, ki je tudi njihova, medtem ko je velikodušna Amerika nudila stočasno nepreceljivo sanitarno pomoč in podpirala naše herojske, toda nesrečne brate iz Srbije.

Vojna, katero je napritla Avstro-Ogrska Srbiji, je v resnici vojna za iztrebljenje celega našega plemena, tako onega v Srbiji, kakor tudi Jugoslovanov v Avstro-Ogrski. Naše skupne izgube v tej vojni bodo znašale nič manj kot dva milijona ljudij.

Zakaj ti progoni? Ker hočejo Jugoslovani vreči s sebe avstro-ogrsko suženjstvo; ker žele, da se ujedinijo s svojimi brati iz Srbije in Črnegore v neodvisne demokratsko nacijonalno državo; in konečno, ker zahtevajo, spremenivši glasovito Monroe- doktrino, Balkan za balkanske narode — proti pangermanskemu prodiranju na vzhod.

Danes oznanjajo vzvišene izjave prvega ameriškega državljana celemu svetu, da imajo mali narodi pravico do svobode in neodvisnosti. Svete sanje in nacijonalne aspiracije Jugoslovanov, za katere so skozi stoletja prelivali svojo kri v potokih, se imajo sedaj uresničiti — hvala predvsem ameriški demokraciji, katera je z njimi z dosedaj nepresegljivim sočutjem

Ko bodo vzšli slavni dnevi našega odkupljenja, ko bodo naša srca radostí prekipevala, bodo poletele misli celega našega naroda z neizmerno hvaležnostjo do naših ljubljenih maščevalcev onstran morja.

V svojem odgovoru je povdaril g. poslanik popolnoma altruistične razloge, zaradi katerih je stopila Amerika v vojno. Ona se ne bori proti nemškemu narodu, zavedenemu po pangermanskih težnjah pruskih plemičev, ki predstavljajo militarizem, ki je toli nevaren za celo človeštvo. **Ta pangermanski militarizem je podoben steklemu, psu ki upropastuje vse okoli sebe. Zato ga je treba brez milosti pobiti, kakor se ubije stekel pes ("like a mad dog").**

Ko se je obrnil pogovor na jugoslovansko vprašanje, glede katerega je prosil g. poslanik za razne podatke, sem se dotaknil naših odnošajev napram Italiji.

NAŠA ZEMLJA OSTANE NAŠA

"Znano Vam je, g. poslanik, dogovor, kateri je bil napravljen z Italijo na našo škodo. Francoska je morala prestati tedaj prvi najstrašnejši naval Nemčije. Vzdržala ga je z neizmernim junaštvom, toda z nepopisnimi žrtvami. Anglija še ni imela vojske. Rusija je bila prepravljena z germanofilsko birokracijo. Ni čuda tedaj, da so se vse tri vlasti trudile, da pridobe za svoje zaveznike Italijo v nadi, da bo ona odločila vojno. Toda Italija jih je ulovila. Srbije niso vprašali, mi pa, seveda, nismo imeli besede. Ko smo zaječali boli, da se porabljajo deli našega ozemlja za drobiž, s katerim so velike vlasti poravnale svoje račune, so nam zavezali jezike, češ, da se ne bore za nas..."

"**Združene države so stopile v vojno prostih rok**", prekinil me je g. poslanik. "**One niso vezane na ničesar. One so prostovoljno prevzele ogromne žrtve, katere bode zahtevala od njih ta vojna. zato, da stvorijo predpogoje za trajen mir, ki pa je nemogoč, ako ne bo osnovan na pravičnosti. Amerika je pri tem naravna zaščitnica malih narodov in ne bo dopustila nikakoršne nepravičnosti proti komurkoli, kajti vsaka nepravičnost bi mogla postati izvor nove katastrofe za človeštvo in bi bile zastonj vse ogrome žrtve, katere bodemo doprinesli. AMERIKA NE BO DOPUSTILA, PA BODISI KOMURKOLI, DA BI UGRABIL LE PEST VAŠE JUGOSLOVANSKE ZEMLJE.**

— "You will not be robbed", je rekel energično. Največje jamstvo vam je v sami osebi predsednika Wilsona. On je učenjak, istočasno pa velik državnik, kar pa ga najboli diči, je njegova pravičnost. On je morda od vseh državnikov najbolj globoko prončil ogromno klopko zmešanih vprašanj, katera bo treba rešiti po vojni, to je rešiti pravično, ako se hoče, da se izogne vsem nesrečam. Vse to in dejstvo, da govori v imenu velikega naroda sto milijonov duš, predistinira predsednika Wilsona, da bo igral ulogo razsodnika na bodočem mirovnem kongresu. On ne bo trpel krivice."

Ta odločni odgovor g. poslanika me je osrčil, da ohranim njegovo pozoruost še dalje pri našem sporu z Italijo.

"Vidite g. poslanik, moj prijatelj tu, g. Gregorin, je mestni poslanec tržaški in poslanec Krasa v državnem zboru na Dunaju. On je zastopnik krajev, kjer se sedaj vodi vojna in katere osvajajo sedaj Italijani. Ti kraji pa so popolnoma slovenski, jugoslovanski. Da zavedejo javnost, prevajajo Italijani čisto slovenska topografska imena na svoj jezik, in figurirajo na ta način v vojnih poročilih italijanska imena, ki so domačemu prebivalstvu kraškega okraja absolutno nepoznana. Kako vstrajno nadaljujejo s takim zavajanjem, priča dejstvo, da je kraljevsko geografsko društvo v Rimu ustanovilo poseben odsek, ki ima nalogo, da prevaja slovenska imena krajev v italijanščino. Ti prevodi niso sem pa tja brez komične primesi. Tako so prevedli Krni Vrh v Monte Nero, misleč, da gre za Črni Vrh."

G. poslanik se je nasmehnil.

— "Kako stojite z Rusijo?" me je naglo vprašal.

— "Car je bil naš iskreni prijatelj, in vsled tega nas je prevrat v Rusiji v začetku pretresel. Pozneje pa nas dogodki niso samo umirili, temveč nas navdali tudi z neizmerno radostjo. Ruski narod nam je po svojih poobläščenih državnikih naznanil, da smatra močno Jugoslavijo za enega pogojev za evropski mir. Izgubili smo carja, dobili pa smo Rusijo."

— "Kako pa je z Bolgarijo?"

— "Bolgarija, g. poslanik, ni samo izvršila gnjusnega verolomstva, ni se samo strašno pregrešila nad Slovanstvom, ona je temveč učinila gotovo samoubojstvo. Po vesteh, katere smo prejeli, ni Bolgarija danes vazalka, temveč pokrajina Nemčije. Železnice, policija, vse je v nemških rokah. Mnogi bolgarski patrioti so internirani, mnogi deportirani v Avstrijo ali v Nemčijo. Stanje je neznosno. Vse vre in pri prvem porazu bi mogli prekipeti. Vseeno pa ne razločujem nhroda od vladarja. Ne delim Vašega in g. predsednika mišljenja, da je treba razločevati nemški narod od njegovih voditeljev. Tako v Nemčiji, kakor v Bolgariji je narod popolnoma otrovan s pangermanizmom, oziroma z bolgarsko megalomanijo, toda je solidaren s svojo zločinsko dinastijo. In vsled tega morajo nositi Bolgari posledice svoje strašne blodnje. Koburga bo odnesel vihar, toda tudi Bolgari morajo biti ostro kaznovani."

— "**And they will be punished**" (in kaznovani bodo)! — me je prekinil g. poslanik.

— "Ko se bodo kazni zavedli — sem nadaljeval jaz — bodo postali gibkejši; tedaj bo mogoče z njimi govoriti. Tedaj se smemo nadejati sporazuma. Do tega namreč mora priti. Balkan je predpisan za Jugoslavijo in za Bolgarsko. Nadejam se, da bo Bolgarija lahko stopila z nami v federativne odnošaje."

Konečno sem izjavil g. poslaniku kako smo Jugoslovani ponosni na to, da so naši rojaki v Ameriki v veliki meri pripomogli do izvolitve g. Wilsona, da so s svojimi glasovi celo odločili njegovo izvolitev.

— "**I know it**", je ljubeznjivo potrdil g. poslanik. "Za časa volitev sem bil v Ameriki in vem, kaj so vaši ljudje, zlasti oni v Clevelandu, storili za izvolitev g. Wilsona."

Potem, ko smo izročili g. poslaniku v angleškem prevodu našo v francoščini izdelano adreso g. predsedniku Wilsonu, je g. poslanik obljubil, da bo vsebino našega razgovora brzojavno sporočil predsedniku Wilsonu.

S tem je bila naša konferenca zaključena.

Italijani se ljutlijo

Razgovor, katerega so imeli člani Jugoslovanskega Odbora z ameriškim poslanikom v Parizu, g. Sharpom, in poslanikova izjava, da ne bo Amerika dopustila, da bi katerikoli naših grabežljivih sosedov ali kedorkoli spoh ugrabil le pest našega ozemlja, je naravno izzval veliko nezadovolnost pri Italijanih, ki hlepe po našem ozemlju. To ogorčenje napram pravičnemu ameriškemu poslaniku bo vsekakor še ostrejše izraženo in gotovo nam ne bo treba dolgo čakati na njihove prazne proteste. Takoj drugi dan potem, ko je bil razgovor s poslanikom priobčen v franceoskih listih, je poslal italijanski vojvoda de Camastra pariškemu "L'ntransingente" pismo, v katerem pravi med občnimi frazami o diplomatskem taktu sledeče:

"G Sharp, ki goji očetovska čustva do Jugoslovanov, je odprl svoje srce njihovim delegatom Nočemo razpravljati, še manj pa kritizirati osebne simpatije ameriškega poslanika; ali dosedaj še nismo čuli v Evropi o sličnem preziranju takta, ki je tako nasprotno "karijeri". Toda naj že bo kakorkoli, ali iznenadeni smo slišati zastopnika "teh dobrodošlih", četudi "naposled stopivših" v zvezo zaveznikov, kako se brutalno (naj se mi oprosti ta izraz) razpravljajo vprašanja, katerim nasproti je stara evropska diplomacija vedno ohranila najbolj smotreno diskrecijo, in da daje osebna obetanja, katera se morejo uresničiti le tedaj, ako bodo pristali na to vsi zainteresovani krogi

G. Sharpe je zatrdil delegatom, da ne bo Amerika dopustila, da bi "kedorkoli" ugrabil le del njihovega ozemlja, in je podkrepil ta obečanja še z besedami: "You will not be robbed!"

Ali ne misli g. Sharp, da je zašel z besedo "kedorkoli" na delikatno polje, katero je prihranjeno za bodočo mirovno konferenco?... (Pet vrst zaplenjenih.)

Kar se tiče energičnega izraza, s katerim je povdaril svojo izjavo, se mi zdi popolnoma nepravičen napram plemenitim aspiracijam, katere so gojili in obožavali skozi stoletja najizobraženejši duhovi, zaveši od najstarejših prosvitljenih narodov."

Svojo izjavo zaključuje italijanski vojvoda z nado, da bo bodoča mirovna konferenca upoštevala prelito kri za sveto stvar, za katero se zavezniki bore ni da bo tudi vedela po zaslugi ceniti doprinešene žrtve vsakogar.

Zanimivo je, da italijanski vojvoda niti ne poskuša braniti italijanske pretenzije, temveč da se samo jezi, ker se govori o konveneiji, o kateri bi najraje, da bi je nihče ne omenil. Vsled tega je izjava ameriškega poslanika zanj prekršitev diplomatskega takta. — Kar pa se tiče njegove izjave, da bo množina doprinešenih žrtev merilo na bodoči mirovni konferenci, tudi mi ne zahtevamo druzega merila, ker smo prepričani, da smo dosedaj storili veliko več za zavezniško stvar, kakor pa vsi Italijani skupaj.

KAJ ZNAČI JUGOSLAVIJA

V sedanji vojni se pojavlja Jugoslavija ne samo kot nov politični pojem, temveč tudi kot nova realna sila. Po nadčloveških naporih Srbije, po neslišanih vspehih srbskega orožja, po strašnih mukah srbskega naroda se je pričelo zlasti s strani nasprotnikov in sovražnikov govoriti o — Veliki Srbiji kot o nečem prostem, o nečem naravnem.

Ne, mi nočemo Velike Srbije, mi hočemo Veliko Jugoslavijo, se je glasil odgovor iz Srbije. In to je v začetku vznemirilo svet. To je bilo narazumljivo tako za naše prijatelje, kakor za naše nasprotnike. Ko se je leta 1915 pojavila v Petrogradu knjiga g. M. Čemovića (sedaj jugoslovanski, konzul kraljevine Srbije v Odesi, Rusija) "Sedanji jugoslovanski problem", so proglasili celo najizobraženejši in najpoučenejši slovanski krogi idejo Jugoslavije za utopijo. Pisatelj te knjige je moral na neki seji, katere so se udeležile pretežno Rusi, ki najbolje poznajo jugoslovansko vprašanje, poklicati na pomoč g. Supila, da pojasni našim prijateljem, da Jugoslavija ni utopija, da je ona temveč politični program naroda s stremi imeni. Za one slovanske kroge je bilo veliko presenečenje, da govori katoliški Hrvat ravno isto o Jugoslaviji, kakor pravoslavni Srb.

Za širo slovansko javnost je Jugoslavija še sedaj uganjka. Dostikrat slišimo naivno jadikovanje: Kaj, da ne bo izginilo ime Slovenije, Hrvatske in Srbije? Mi, ki vemo, kaj znači Jugoslavija, bi najraje prasnili v smeh pri takih naivnih vprašanjih. Za nas znači besedaJugoslavija dvoje: v njej je vsebovana politična ideologija našega troimenega naroda, in on aje danes, v veliki borbi narodov naš politični program.

Zanimivo je, da ne moti naših prijateljev Francozov in Angležov ta naš politični program, nasprotno, njim je jasno, zakaj se je srbska vlada že pretvorila v jugoslovansko. To je vlada, katera zahteva ujedinjenje, osvobojenje Slovencev, Hrvatov in Srbov. Oni razumejo, da znači Jugoslavija osvobojenje in ujedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov, in osnovanje močne države. Samo politični otroci morejo misliti, da more naš veliki in svetli ideal Jugoslavija otemniti naša stara narodna imena — Slovenijo, Hrvatsko, Srbijo. Jugoslavija kot politični program znači ujedinjenje celokupnega plemena: ona vsebuje idejo našega narodnega edinstva. Kedor je zaveden in prepričan Jugoslovan, se ne bo brigal za to, kakšnega imena se poslužujemo, da označimo naše politično in narodno edinstvo. Za nas znači Jugoslavijo ujedinjeno Slovenijo, ujedinjeno Hrvatsko, ujedinjeno Srbijo. Vseeno je toraj, kako se zove ta ujedinjena država, bodisi Jugoslavija, ali kako drugače, kajti dobro nam je znano, da ni ne sreče, ni rešitve za nas brez narodnega ujedinjenja. Za nas je jasno, da ne more biti ne Velike Srbije, ne Velike Hrvatske, ne Velike Slovenije — brez Velike Jugoslavije. Vse, kar je slovensko, vse, kar je Hrvatsko ali Srbsko, vse, kar je naše, narodno, ima čveteti, se ima razvijati, a bo zadobilo moč v naši bodoči skupni državi.

Zapomniti si je toraj treba, da razumemo mi zavedni Jugoslovani Srbije in da ne pripisujemo nikakega pomena besedi, ki označuje ni pod besedo Jugoslavija politično ujedinjenje Slovenije, Hrvatske to ujedinjenje. Ime Jugoslavija nam je drago, ali dražja nam je sveta ideja ujedinjenja, pa imenujte naše bodoče državo, kakorkoli hočete, samo da bodo srečne in slavne: Slovenija, Hrvatska in Srbija

To povdarjamo zaradi tega, da spravimo na pravo pot in do pravega mišljenja posameznike, ki mislijo, da znači naš vzvišeni ideal Jugoslavija uničenje dragih nam imen: Slovenije, Hrvatske in Srbije. Naš ideal obstoja tudi zaradi tega, da bode Slovenec ostal Slovenec, Hrvat ostal Hrvat in Srb ostal Srb in da bodo vsi trije nastopili skupno in v bratskem objemu pot napredka. Naša Jugoslavija je tudi ono, kar vi vsi hočete: Velika Slovenija, Velika Hrvatska, Velika Srbija v skupni državi. Naš ideal osnovanja jugoslovanske države Jugoslavije vzemite naznanje, kakor hočete, imenujte naše ujedinjene zemlje z dolgim imenikom naših pokrajin: Ujedinjena Slovenija, Srbija, Hrvatska, Srbija, Bosna, Dalmacija, Slavonija, Banat, Krajina, itd., naštejte v imenu našega narodnega ujedinjenja vsa imena vasi in mest, vse to ne nasprotuje našemu idealu Jugoslaviji. Naša Jugoslavija je nebesni svod, pod katerim naj zasije novo solnce svobode in sreče za ves naš troimeni narod in vsako ime: Slovenec, Hrvat in Srb bo zadobilo svoj novi sijaj; vsaka naša vas, vsako mesto, vsaka oblast bo začela živeti v ozračju polne svobode, brez katere ni ne osebne, ni narodne sreče.

VOJAŠKA OBVEZNOST

Sedaj, ko je postala konskripcijska predloga postava, opozarjamo rojake na proglas predsednika, katerega je izdal, ko je podpisal predlogo, in v katerem določuje Woodrow Wilson, predsednik Zdr. držav, governerje raznih držav in teritorijev, komisijski svet distrikta Columbia in vse okrajev in občin, da izpolnijo dolžnosti, ki so javil tega dne pri za to določenih predpisane po tej postavi, in sicer na način, kakor jim bode s tem dnem določen.

Istočasni tudi proglašam in pozivam vse osebe, katerih se tiče omenjena postava glede registriranja dne 5. junija med sedmo uro zjutraj in sedmo uro zvečer v registracijskih krajih in okrajih, kjer prebivajo.

Vsi oni, ki bodo dosegli tega določenega dne 21. leto svoje starosti, in vsi oni, ki ne bode tega dne še stari 31 let, se morajo registrirati.

Izvzeti so samo častniki in rekrutacijski uradniki redne armade, mornarice in mornariškega zbora ter narodne straže in mornariične milice, ako je ta v zvezni službi, kakor tudi častniki rezervnega zbora in člani rezervnega rekrutacijskega zbora, ako so v aktivni službi.

Opozarjam one, ki ne morejo zaradi bolezni osebno priti k registraciji, da se 5. junija ali pa že prej obrnejo na okrajnega dotičnega okraja za navodila, kako se morejo registrirati potom kakega zveznega agenta.

Oni, ki ne bodo 5. junija v okrazu, kjer navadno prebivajo, se morejo registrirati tudi potom pšote, toda njihove registracijske karte morajo dospeti v dotični kraj do 5. junija. Vse take osebe se naj informirajo pri okrajnem klerku dotičnega okraja, kjer se slučajno nahajajo, kako se morejo registrirati potom pošte.

V slučaju, da se take osebe ne morejo vsled bolezni ali zaradi odsotnosti osebno registrirati, se naj obrnejo za pojasnila v mestih, ki štejejo nad 30,000 prebivalcev, na mestnega klerka v onem mestu, v katerem se nahajajo.

Sila, proti kateri smo pokliceni, je skušala usiliti svojo voljo celemu svetu siloma. Zaradi tega se je vedno bolj oboroževala, dokler ni popolnoma izpremenila oblike sedanje vojne. Dosedaj smo računali z armadami, sedaj pa ni več armad, temveč stoje sedaj celi narodi oboroženi na braniku.

Možje, ki obdelujejo polje, in možje, ki delajo v tovarnah za municijo, so ravno tako člani armade, kakor oni, ki se bore na bojnem polju pod zastavami. In tako mora biti tudi pri nas.

Ne nabiramo armad, nabiramo temveč ves narod in vežbamo ga vojno. Vsled tega se mora naš narod tesneje združiti proti skupnemu sovražniku, kar pa se ne more zgoditi, ako zasleduje vsak mož svoj privatni cilj. Narod potrebuje vseh mož, ne potrebuje pa vsah tam, kjer bi njega najbolj veselilo, pač pa pri delu za skupno stvar, ki se tiče splošnosti. Dober strelec bi morda rad vihtel težko kladivo in izdeloval velike topove, dober in izurjen strojevodja pa bi morda rad odšel na bojno polje.

To ni pravilno, to ni dobro za skupni cilj naroda. Dober strelec mora iti na bojno polje, dober strojevodja pa mora ostati pri svojem delu.

Ves narod mora tvoriti eno samo skupino, v kateri mora prevzeti vsakdo ono delo, za katero je najbolj sposoben.

Z ozirom na to je kongres določil, da se narod potom izbora izvežba za vojno, in sicer tako, da bo vsakdo prideljen oni službi, v kateri bo najlažje in najboljše najbolje lahno služil celokupnosti.

Rojaki, zapomnite si, da se mora 5. junija registrirati vsak možki v predpisani starosti, akotudi ni državljan Zdr. držav. Tej dolžnosti je podvrženih kakih deset milijonov možkih, izmed katerih bodo izbrali za sedaj pol milijona osebah, naj vsakdo pazno prečita ta proglas, ker se morajo registrirati tako državljani, kakor tudi nedržavljani. Predsednikova proklamacija se glasi:

Potem ko je kongres sprejel postavo in jo je predsednik dne 18. maja 1917 potrdil, pozivljam jaz, predsednik Zdr. držav, governerje raznih držav in teritorijev, komisijski svet distrikta Columbia in vse okrajev in občin, da izpolnijo dolžnosti, ki so javil tega dne pri za to določenih predpisane po tej postavi, in sicer

SLOVENSKI SVET

IZHAJA VSAKI ČETRTEK

.LASTNIK IN IZDAJATELJ "JUGOSLOVANSKI NARODNI SVET". WASHINGTON, D. C.

UREDNIK IVAN MOŽINA

Naročnina za celo leto: $1.50; za pol leta 75 centov.

Oglasi po dogovoru. Vsa pisma in naročnina naj se pošilja na "SLOVENSKI SVET", 932 Southern Building, WASHINGTON, D. C.

SLOVENSKI SVET

(THE SLOVENIAN WORLD)

ISSUED EVERY THURSDAY

OWNED AND PUBLISHED BY THE"SOUTH SLAVIC NATIONAL COUNCIL", WASHINGTON, D. C.

Subscription rates: One year $1.50; Six Months 75 cents.

Address: "SLOVENSKI SVET", 932 SOUTHERN BUILDING WASHINGTON, D. C.

sposobnhi in jih pridelili armadi. Nihče se naj toraj ne pozabi registrirati določenega dne, ali se, ako je bolan, javiti potom pošte, ker sicer ga bode zadela težka kazen.

Z dobrim vodstvom, požrtvovalnostjo udeležencev in složno delovanje v borbi za narodno osvobojenje, vse to je pripomoglo, da se je dosegel krasni materijalni vspeh, da ne govorimo o moralnem. Čisti prebitek obeh dni znaša nad $1000.00, ki je namenjen fondu Jugoslovanskega Odbora. Jugoslovani v Clevelandu so lahko ponosni na svoje delovanje in požrtvovalnost, in želeti je le, da bi se tudi po drugih naselbinah ravnali po njihovem vzgledu. Časi so resni in treba je, da mi vsi pomagamo v naši skupni borbi za naše osvobojenje in ujedinjenje. Hvala toraj vsem, ki so kakorkoli pomogli do lepega vspeha, bodisi gmotno, bodisi s svojim požrtvovalnim delom!

Poročevalec.

Ujedinjenje Jugoslovanov

V sedanjem času, ko se odločujejo na bojnih poljih usode narodov, niso Jugoslovani, živeči v svobodni Ameriki, izpazili popolnoma ugodne prilike, ki se nam sedaj nudi, da se rešimo težkega jarma, pod katerim smo ječali toliko stoletij. Namesto, da bi se širše množice ljudstva združile, da bi s skupnim, enodušnim nastopom zahtevale pred celim svetom, da se prizna tudi nam Jugoslovanom pravica do svobode in samoodločevanja, pa mirno, skoro brez zanimanja gledajo, kake se razvijajo dogodki. Veliko vprašanje je celo, ako bi bili zadovoljni in veseli, ako bi dosegli svobodo in neodvisnost brez vsakih žrtev, kajti navadili so se tako suženjskega jarma, da se niti več ne zavedajo težkih okov in krutega bica Habsburžanov.

Kakor hitro se je započelo gibanje, da bi se Jugoslovanska plemena strnila, da bi se ujedinila, že so se pojavili, kakor vedno, nasprotniki tega edinega sredstva rešitve Jugoslovanov, ki skušajo v prid avstro-ogrske monarhije prepečiti, da bi se ujedinjeni Jugoslovani osvobodili nje jarma in začeli vladati sami sebe. In nič čudnega ni, da so množice bolj sprejemljive za taka nasprotovanja, kakor pa za stremljenje rodoljubov, ki se trudijo, zainteresirati cel narod za borbo za svobodo. Težko je zdramiti množice iz brezbrižnosti, samozabnosti za svoj lasten prid, ker so bile predolgo zasužnjene, predolgo tlačene in goljufane.

Glavno sredstvo, da se vzbudi pri množicah zanimanje za stremljenja Jugoslovanov, je podučenje, bodisi potom časopisja in knjig, bodisi potom javnih shodov in predavanj. Žal pa da ljudske množice še vedno rejše verujejo onim, ki jih slepe in mamijo z različnimi lepimi, toda neizpeljivimi in še nikdar izpolnjenimi obljubami, kakor pa onim, ki se bore tudi za njihovo korist, za njihovo srečo in svobodo. To leži v tem, ker ne znajo presoditi, kje je krivica, in kje resnica, kje odkritosrčnost in kje prevara in laž. Ločiti ne znajo ecnenih obljub in mamijenja od resničnih dejstev, in tako se raje udajajo brezbrižnemu in brezdelavnemu življenjenju, kakor pa da bi morale tudi samo vsaj nekoliko doprinesti za svojo lastno korist, bodisi s kakoršnokoli žrtvijo, zlasti še, ker se jim v prvem slučaju obeta, da bodo že "drugi" napravili za nje vse brez njihovega sodelovanja.

Naravno je tedaj, da se mogi nagibajo raje na ono stran, kjer se ne zahteva od njih nikakega sodelovanja, morda tudi nikakih direktnih žrtev, kakor ja na ono, kjer se jim obeta, da bodo morali četudi le neznatno žrtvovati in pomagati borbi za njih osvobojenje. Spoznali pač še dosedaj niso, da se je treba "bati Danajcev (v tem slučaju avstrijskih agentov), pa četudi donašajo darove". Omamiti so se dali po raznovrstnih obljubah, ker jim ne da nih čut hlapčevstva prepoznati avstrijskih spletk, čemur je največ vzrok njih nepoznanje zgodovine in dejstvo, da niso v stanu, zamisliti si prave, resnične svobode.

Jugoslovansko gibanje stremi po ujedinjenju celokupnega, troimenega naroda, Slovencev, Hrvatov in Srbov, v svrho priboritve svobode in popolne neodvisnosti. Ali tu pa se pojavlja med širšimi množicami vprašanje, na kak način se hoče izvesti to ujedinjenje Jugoslovanov v eno celoto, povdarjajoč, da bi potem izginila individualnost posameznih rodov. Ravno tega jalovega izgovora se predvsem poslužujejo nasprotniki, ki hočejo preprečiti ujedinjenje in osvobojenje Jugoslovanov, češ da se deluje edinole za Veliko Srbijo.

Povdarjali smo že, da obstojajo tri narodno-politične organizacije, ki imajo namen, vsaka med svojim rodom zbrati pod svoje okrilje vse, ki se zavedajo svojega rodu in ki so pripravljeni, delovati in pripomoči do osvoditve celokupnega naroda. Te tri organizacije so: Slovenska Narodna Zveza za Slovence, Hrvatski Savez za Hrvate in Srpska Narodna Odbrana za Srbe. Vse tri imajo isti namen in isti cilj ter delujejo tudi na podlagi istega načrta. Ne gre se tu za strankarsko delovanje, ne za politične ali verske propagande, temveč edinole za to, da se združi vse pripadnike istega rodu na narodni podlagi. Namen tega je, da se s složnim, enodušnim nastopom zlamej posameznih organizacij in vseh treh skupaj stori vse, kar se storiti more, da se pribori celokupnemu narodu svobodna bodočnost.

Z organiziranjem vseh treh jugoslovanskih rodov v posameznih narodno-političnih organizacijah bi bilo potem zelo olajšano ujedinjenje celokupnega naroda. Ravno to organiziranje pa nam je tudi jamstvo, da ne bode izginila individualnost posameznih rodov, ker bodo organizirana dovolj močna, da se ubranijo vsakemu nasilju in podjarmljevanju, ako tudi bi ne bila že v naprej zajamčena vsem popolna enakopravnost.

Treba je toraj složnega, enodušnega nastopa vseh treh rodov, da bode s tem ves narod pokazal vso svojo čvrsto voljo in slogo in s tem tudi, da je vreden in zrel za svobodo. Vsled tega je nad vse potrebno, da se organizira ves narod, kajti nesloga med nami samimi, zavedenost ali nesposobnost more ne samo uničiti edinstvo, temveč tudi našo svobodo.

Jugoslovani, ki žive v Ameriki, ki imajo proste roke, da morejo pomagati svoji zatrani domovini, bi morali in morajo učiniti vse, kar se storiti da, da izrazijo namesto svojih bratov v nesrečni domovini, katerim je avstro-ogrska tiranija zamašila usta, voljo celega naroda in njega hrepenenje in stremljenje po svobodi. Ne samo, da ne smejo oni svobodno izražati svojih želj in se potegovati za svoje pravice, temveč se celo primorani, da se morajo bojevati proti svojim lastnim bretom ter tako delovati proti svoji osvoboditvi. Naša sveta, neodvrnljiva dolžnost je toraj, da izpričamo svetu, da se naši bratje bore proti nevolji za svoje tirane, da bi tudi oni žrtvovali vse za svojo svobodo, ako bi mogli.

To nam bode mogoče le tedaj, ako bodemo močno organizirani, ako bodemo vsi kot en mož enodušno nastopili, ako bode narodno edinstvo že izvedeno, ko bode treba moči nas vseh, da ne zapademo novemu robstvu, da obvarujemo svojo svobodo pred vsemi sovražniki.

Te dolžnosti bi se moral vsak zaveden Jugoslovan zavedati in jo tudi v dejenju izvršiti. Do danes pa se je, žal, odzval tej dolžnosti le šeznaten del naroda, kljub temu, da ni manjkalo pouka, niti agitacije. V svoji zasleplenosti in zavedenosti mnogi nočejo in ne morejo uvideti svojih koristi, temveč ostajajo še nadalje sami za sebe, vsak zase, razcepljeni in razkosani. Taka neednost, nesloga in razcepljenost more uničiti vse dosedanje delovanje v prid osvobojenja Jugoslovanov, preprečiti maše edinstvo in upropastiti za vselej naše svobodo.

Sedaj se zopet nudi vsem Jugoslovanom prilika, da se ujedinijo v svojih narodno-političnih organizacijah, katerih edini namen je pokazati edinstvo vseh jugoslovanskih rodov za svojo svobodo. S tem bo pokazal narod z neznatnimi žrtvami vsaj svojo voljo, potegovati se za svojo svobodo in neodvisnost in braniti jo proti vsakemu sovražniku.

Ujedinjenje Jugoslovanov je in mora biti naš cilj, kajti le v tem leži naša rešitev za bodočnost. Da se to ujedinjenje lažje izvede, so se osnovale naše narodno-politične organizacije, in vsled tega pozivljamo naše rojake, da širijo kot Slovenci vrste Slovenske Narodne Zveze, ki naj združi pod svojim okriljem ves slovenski življ v Ameriki. Ako naj se uresničije naše skupne težnje, morajo biti tudi Slovenci organizirani v edinstveni organizaciji. Pristopajte toraj v njo, da ne bodo prepozno, da ne bode naša nesloga in razcepljenost preprečila sadu dosedanjega delovanja.

ZAKAJ JE TREBA AVSTRIJO ZRUŠITI

(Nadaljevanje in konec.)

Ker je to država, v kateri je bilo v prvem letu vojne postreljenih in obešenih nad 24.000 prebivalcev, med temi tudi ženske in otroci brez obsode in dokazov, edinole na ovadbo divje soldateske in pokvarjene policije. O mnogih teh obsojencev so dokazale celo avstrijske sodnije same, da so bili ustreljeni **po nedolžnem** (priznanja v vojnem zasedanju hrvatskega sabora.)

Ker je to država, **ki je iz naših jugoslovanskih pokrajin pobrala v vojno tri-do štirikrat več vojakov, kakor v nemških ali madžarskih krajih.** Ko so prišli potem ti vojaki na dopust, so našli svoje domove razrušene in požgane, svoje roditelje pobešene radi veleizdaje, svoje žene in otroke pa umirajoče gladu in razkropljene.

Ker je to država, v kateri se imenuje milost, ako je kedo ustreljen, mesto da bi bil obešen, "ker ni bilo rablja, da bi ga obesil."

Ker je to država, **ki je učinila največji in najgrozovitejši greh človeštva s tem, da je nagnala svoje podanike, Jugoslovane, s silo, da streljajo in ubijajo svoje brate osvoboditelje, Srbe in Ruse.**

Ker je to država, katere nemško-madžarski vojaki so požigali po Srbiji vasi, **zvezali po 50 — 60 starčkov za roke in noge - vrvjo, streljali na nje in jih nato, napol žive, metali v jame.** V neki taki jami, 10 metrov dolgi, 3.5 metra široki in 1 meter globoki, so našli nad 80 trupel (Reiss).

Ker je to država, **katere vojaki so nagnali v Srbiji v neko krčmo v Prujavoru 500 žen in malih otrok, v solsko sobo 17 starčkov in otrok in v štiri hiše Milutinovića 100 ženak in otrok zažgali poslonia in pustili nesrečnike, da so zgoreli** (Prof. Reiss).

Ker je to država, **v kateri so ujete ranjene vojake, katere varujejo nenarodni zakoni, žive sežigali na grmadah.** Tako se je zgodilo z dijakom lausannskega vseučilišča, prostovoljcem Jovanom Živanovićem in z nekim ranjenim nepoznanim vojakom v hiši Vlad. Preisevića v Šapcu, ki je bil sežgan v postelji (Prof. Reiss.)

Ker je to država, **v kateri zakopujejo obsojence, potem ko so jih sneli z vešal, v kopi (slučaj žene Popovića v Ataveu), v kateri divje ubijajo, v kateri odsekavajo ženskam prsi, v kateri lomijo možkim noge in jim porežejo ušesa in jih nato šele ubijejo** (fotografija nekega tako razmesarjenega pisarja je bila poslana grofu Tiszi)

Ker je to država, **v kateri vodijo pravoslavne duhovne na vrvi okoli vratu po vaseh, da pljujejo "lojalni" prebivalci na nje in jim pulijo bradc, kakor da jih nudijo na prodaj kakor cucke.**

Ker je to država, **v kateri se po vseh jugoslovanskih krajih postavljena na več mestih vešala; v Trebinju, v Hercegovini, je bilo samo en dan obešenih 37 oseb, med njimi precej duhovnov in 6 žensk.**

Ker je to država, **v kateri moreš, ako nataknež na palico cesarjevo sliko in jo nosiš po ulicah, svobodno storiti vsak zločin in ubijati ljudi.** Policija in vojaštvo je tako divjo toplo pozdravljajo in hrabrilo.

Ker je to država, vrhunec cinizma, v kateri ima šef pravosodja v Bosni, potem ko je v svojem okrožju pozaprl, interniral, pregnal preko meje nad 120.000 oseb, postrelili in pobesili pa dal nad 16.000 možkih, žensk in otrok, potem ko je gibanju ni imetje, potem ko je razrušil trgovske pridobitve, (v dveh dneh je bilo povzročene samo v Sarajevu za šest milijonov kron škode), potem ko je zabranil cirilico, pregnal duhovne ali jih dal zapreti, potem ko je dal samo v sarajevski škofiji obesiti 67 duhovnov, potem ko je prepovedal liste, razrušil tiskarne, cerkve pa z dinamitnom pognal v zrak — vsi ti zločini so se zgodili pod njegovo upravo in z njegovim odobravanjem — po vsem tem še toliko drznosti, da reče: **da nima nikdo na svetu več svobode in pravic, kakor v Bosni in Hercegovini. Svoboda vesti in časopisja, pravica zborovanja in združnega so zajamčene vsakemu po zakonih. In prebivalci lahko žive, kjer hočejo. Skratka, narod ima iste pravice in svobodo, kakor v zapadno-evropskih deželah, vsekakor pa veliko več, kakor Srbi v Srbiji** (baron Collas, šef pravosodja v Bosni, v "Nieuwe Rotterdamsche Courant).

Ker je to država, **v kateri se izdajajo postave in odredbe za duševne mučenje naših bratov,** po nesreči njenih podanikov, kakoršna mučenja se nisodogajala niti v prvih časih kršanstva in španske inkvizicije. Najboljši narodnjaki, obsojeni na smrt na vešalih, so poslednji obešeni, da morajo gledati obešenje svojih tovarišev; Srbi, kadeti, so primorani, da streljajo na narodne prvake (načelnika Knina, Popovića), za njimi pa stoje Madžari, da streljajo na nje, ako bi se le hotel temu pomisljali. Avstrijski vojaki so primorali žene in otroke, za da so gledali, kako so s sekiro ubijali in žive sežigali njihove roditelje.

In naposled, ker je to država — čujte! — v kateri se je razvil ta edini paradokson, da **smatrajo pošteni Jugoslovani za največjo sramoto in narodno izdajstvo, ako niso bili vsaj enkrat zaprti!**

Krvavi in zločinski avstrijski režim je pokvaril najosnovnejše pojme, morda tako, da se v Avstro-Ogrski smatra vse, kar se smatra v ostalem naprednem svetu za pošteno, častno in največje hvale in priznanja vredno, za največjo sramoto in izdajstvo.

Država, v kateri se dogajajo v sedanjem veku navedene stvari, ni država; to je temveč velika tamnenia narodov, katere drži v robstvu in s katerimi krvavo postopa korumpirana in ubijalska tolpa modernih apašev z grofovskimi in plemiškimi naslovi. Vsa zločinstva, katera smo navedli, so bila izvršena po naredbi višjih krogov in cesarske hiše, kakor dokazujejo prestreženi proglasi avstrijskih višjih poveljnikov. Kakor toži lopov, ki hoče opravičiti svoje ropanje in ubijalec svoje morjenje, okrivljence, tako je nazval tudi cesar Viljem, da opraviči svoj zločin za to svetovno vojno, **"naš narod ubijalcev"**, napram kateremu ni treba imeti milosti. Tako so predstavili dunajski in budimpeštanski krogi kajzerju naš narod, da bi mogli z njegovim blagoslovom izvršiti zločine, katere smo navedli.

Na žalost so vsa ta dejanja resnična in tvorijo le neznaten del breštevilnih zločinov, katere izvršuje še danes nemško-madžarska soldateska skupno z bolgarsko-turško nad našim narodom.

V imenu človeštva, v imenu kulture in napredka, v imenu svobode in pravice, ki zahteva, da se zločinci po zasluženju kaznujejo, v imenu onega, kar je vsakemu človeku najdražje, najbolj sveto, zahtevamo, **da se ta nestvor, ta rabopiška policijska država, ki je nedostojna celo srednjega veka, razruši in uniči in da se vzdignejo na njenih razvalinah svobodne države njenih zatiranih narodov.**

Austrijska bolezen

Pod ten naslovom prinaša Prosveta, glasilo S. N. P. J. v eni zadnjih številk uvodni članek, ki je zadel v črno glede pisave nekaterih slovenskih listov. Kljub temu, da so diplomatične zveze med Zdr. državami in Avstrijo prekinjene, da je toraj vsak, ki še sedaj simpatizira z avstrijsko rabeljsko vlado, sovražnik Amerike, se dobe vendar še celo listi, ki se v svoji omejenosti in zasleplenosti še vedno ne morejo otresti avstrijskega duha. Človek bi se moral smejati njih zatelebanosti in pomilovati njih duševno omejenost, ako bi s tako pisavo ne zavajali tudi rojakov, katerim je taka zavedenost lahko v veliko škodo Da se bodo vedeli naši somišljeniki varovati takih listov, prinašamo dobesedno članek iz Prosvete, ki se glasi:

Cleveландski klerikalni listič "Sloga" pozivlja v Ameriki živeče Slovence, da naj simpatizirajo s svojo "rojstno vlado" (!). S to bedasto besedo seveda misli avstrijsko vlado. Kje pa je ta "rojstna vlada?" Odgovor: Nemški kajzer! Avstrijski Korl in njegova oficijelna žlabta na Dunaju ne sme niti kihniti, ako nima dovoljenja iz Berlina. Avstrija je šla v vojno na komando nemškega kajzerja in Avstrija je bila tepena v Srbiji in Galiciji, dokler ni bilo Mackensena z nemškimi armadami; ves svet ve, da Avstrija ne more storiti ničesar brez Nemčije in po vsem širnem svetu čivkajo vrabci, da bi Korl že davno sklenil mir, če mu ne bi kajzer komandiral: "Ne boš, fant!"

"Rojstna vlada" (hahaha!) je torej v Berlinu, nemški kajzer je avstrijska vlada in s to vlado so Združene države v vojni!... Zdaj pa pride skrajno zatelebani listič in poje ameriškim Slovencem, da je boljše, če simpatizirajo s to vlado — z najpodlejšo vlado na svetu, ki je sovražnica Amerike.

Rojakom v Ameriki se ni treba prav nič bati kajzerja in njegovih rabljev na Dunaju. Kajzerjevi rablji lahko obsodijo na smrt ves svet izven svojih meja — in svet se jim smeje. Saj so Masaryka tudi obsodili na smrt, pa je še danes živ in zdrav. Zakaj ne gredo po njega? Kajzerjevi rablji ne obsojajo na smrt zločincev, temveč poštene in pogumne ljudi, ki še ne boje povedati prvim v obraz, da so razbojniki Ruski car in njegovi rablji so tudi obsojali na smrt rebele, toda rebeli se danes vračajo v domovino in car je s svojimi rablji v ječah **Ravno tako bo v Avstriji!** Tudi tam so že na delu revolucionarne sile.

Amerika dobro ve, zakaj je napovedala vojno kajzerju in njegovim rabljem. Kakor danes stoji položaj, smemo z gotovostjo reči, kakšen da bo izid vojne: Kajzer in njegovi rablji bodo vrženi ob tla in kajzerjeve filijalke na Dunaju bo konec. Vlada Združenih držav ve za mirovne pogoje zavezniikov in se strinja z njimi; med temi pogoji je tudi **razpad sedanje Avstrije.**

Kajzerjevi lizuni v Ameriki vržejo zdajpazdaj v ameriško-slovensko javnost nesramno laž, da je vsakdo sovražnik rojstne domovine, slovenske zemlje in svojega naroda, kdor ni prijatelj piratstva in razbojništva kajzerjeve vlade v Berlinu in na Dunaju. To je podlost, ki presega vse meje! Ravno pristaši kajzerja so največji sovražniki svojega naroda, kajti oni takoreč dajejo še svoj podpis smrtnim obsodbam, ki jih izrekajo habsburški rablji nad rebeli v jugoslovanskih krajih. Kdor v resnici spoštuje svojo rojstno domovino, mora biti neizprosen nasprotnik habsbursko-hohenzolrnske avtokracije. Ruski rebeli so sovražili carja, toda niso sovražili Rusije; s tem da so se borili proti carju, so se borili za svojo domovino, za svobodo Rusije.

V Ameriki je še nekaj kajzersko-avstrijske bolezni na paziti je treba, da se te nesreče ne nalezejo zdravi ljudje.

Širite in priporočajte Slovenski Svet svojim rojakom, da se tudi oni pouče o našem gibanju in o našem stremljenju Slov. Svet je edini slovenski glasnik jugoslovanske misli.

—o—

Z združenimi močni moremo doseči svobodo, razcepljeni bodemo ostali večni robovi. Ujedinjenje z ostalimi Jugoslovani bo rešilo tudi naš narod tisočletnih suženjskih spon. Pomagajmo tudi sami, da se to ujedinjenje čim prej uresniči, da bodemo vživali popolno svobodo.

—o—

Podpirajmo one može, ki vodijo borbo za naše svobodo. Ne ovirajmo njihovega delovanja z razcepljenostjo, temveč združimo se vsi s Slov. Nar. Zvezi, da bode odmeval v njej glas celega naroda.

JUGOSLOVANSKI DAN V CLEVELANDU

V dneh 6. in 7. maja so združeni Slovenci, Hrvati in Srbi dostojno proslavili obletnico mučeniške smrti hrvatskih narodnih žrtev Zrinija in Frankopana. Z neumornim delovanjem velikega števila jugoslovanskih društev, med katerimi so bili tudi slovenska častno zastopana, se je dosegel vspeh, kakoršnega ne more pokazati nobena druga naselbina. Lepi narodni praznik bode ostal vsakemu udeležencu v spominu. Ta Jugoslovanski Dan v Clevelandu je pomagal ojačati narodno edinstvo Slovencev, Hrvatov in Srbov, kajti jasno je pokazal, koliko morejo doseči združeni Jugoslovani.

Predpriprave, ki so se vršile skoro en mesec, je vodil odbor, sestavljen iz zastopnikov posameznih društev, ki so sodelovala; v vrhovnem odboru sta zastopala Slovence gospoda L. Mrhar in ek. Adamič. Predsednica ženskega odbora je bila gospa Agnes Zalokar, odbornice pa gospe in gospodične Ana Hudovernik, P. Zorman, M. Bogataj, Jeršan, Mary Grdina, Paulin, in mnoge druge, ki so vrlo mnogo pripomogle do krasnega vspeha. Zlasti gospa A. Zalokar s sopogom in ga. Hudovernik so bili s svojo neumornostjo in vnestostjo vzgled vsem drugim, tako da bi bil vspeh gotovo še veliko lepši, ako bi se vsi tako potrudili kakor omenjeni. Čast in hvala jim.

Sprevod, ki se je pomikal 6. maja zjutraj proti slavnostnemu prostoru, je bil velikanski. Množice udeležencev, na čelu jim sokoli, so korakale v lepo urejenih vrstah po ulicah, burno pozdravljane od Ševilnih gledalcev, ki so se čudile lepemu redu, krasni godbi in čvrstim sokolom. Sokoli so korakali pod ameriško zastavo, a viditi je bilo tudi naše jugoslovanske trobojnice. Se pre enim mesecu je bilo v Clevelandu od oblasti prepovedano, da se ne smejo nositi pri sprevodih, druge zastave, kakor samo ameriške, al isedaj so dovoljne tudi naše jugoslovanske.

V veliki Grdinovi dvorani, ki je bila do zadsjega kotička natlačeno polna, je pozdravil navzoče predsednik Odbora, pozivljajoč jih da upišejo svoja imena v "Zlato knjigo", ki bode še poznim rodovom pripovedovala o naši požrtvovalnosti. Udeleženki so kar tekmovali med seboj, kateri bo preje upisal svoje ime, položivši objednem svoj dar domu na oltar. V "Zlati knjigi" se bliši tudi lepo število slovenskih imen, in vsak je daroval po svoji moči v narodne svrhe. Drugi zopet se so upisali v prostovoljce, med njimi tudi oženjeni, ki hočejo zapustiti svojo dru žino, da se gredo borit za svobodo svoje domovine. Lep vzgled požrtvovalnosti za one, ki dosedaj še niso ničesar storili, ničesar žrtvovali za našo narodno borbo. Vzpodbune so bile zlasti besede, katere so izražali prostovoljci: Vem, da me bo blagoslovila moja mati za ta čin! — "Drugo zopet je rekel: Zapuščam ženo in otroke in grem, da pokažem mladeničem pot. — Neki slovenski prostovoljec se je izrazil: Grem za svojo mater, grem za svojo ljubo, da stisnem roko junakom kakor junak, a moja domovina naj sprejme kosti, ko dokončamo to veliko delo!...

Ob 3. popoldan se je pričelo v veliki dvorani zborovanje. Prvi predsednik osrednjega odbora, g. S Brnardič je z lepim govorom otvoril skupščino in predstavil govornike. Prvi je govoril dr. Svare v imenu mestne uprave. Pohvalil je Jugoslovane v Ameriki, ki so s svojimi izjavami lojalnosti pokazali, da ljubijo tudi svojo novo domovino in da so pripravljeni, braniti njene pravice in svobodo. Opisal je delovanje nemških špijonov v Ameriki, in omenil, da nima kultura, kakor je barbarska nemška, več prostora v Ameriki. — Pozivljal je zborovalce, da se tudi oni pripravljajo za borbo za svojo svobodo, kajti besedam je treba pridružiti tudi dejanje.

Drugi govornik Don Niko Grško vić je opisal trpljenje našega naroda, ki se mora sedaj boriti svoji volji za koristi onih, ki so nas vedno tlačili, ki so nam odrekali vse pravce in svobodo. Nepopisno odobravanje je sledilo njegovemu pozivu na osveto našim zatiralcem, na boj za pravico in naša prava, za našo svobodo.

G. Kajganovič je govoril v imenu Srbov, hvalil požrtvovalnost Slovencev in Hrvatov v Clevelandu ter pozivljal vsoje rojake, da se jim tudi oni pridružijo, da si tako skupno priborimo svobodo.

Kot zadnji govornik je nastopil Slovenec g. Ivan Zorman, ki je govoril pač vsem iz srca. Predolgo bi bilo, ako bi hoteli navesti celi njegov krasni govor, vsled česar naj omenimo samo zaključek njegovega govora. Rekel je:

Kako tragična je današnja vojna! Koliko silnega moralnega nasprotja ima sama v sebi, če pomislimo, da je lastni brat prisiljen boriti se proti lastnemu bratu. Kako tragična je svetovna vojna, kako nerazumljiva v logiki in morali, naj služi sledeči vzgled:

Mali Francek je slišal, da je bil njegov oče ubit na vojni. Ni mogel tega razumeti, zakaj so mu očeta ubili. Vprašal je svojo sestro Anico, zakaj in kako. Francek vprašuje, Anica odgovarja:

Francek: Kje je ata? Anica: Ubili so ga.

Francek: Kdaj se vrna ata?

Anica: Nikdar več.

Francek: Kje pa je bil ata?

Anica: Na vojni.

Francek: Kaj pa delajo v vojni?

Anica: Streljajo se.

Francek: Na koga pa streljajo?

Anica: Na sovražnika.

Francek: Kdo pa je sovražnik?

Anica: Tisti, ki se bori z atatom.

Francek: Kako pa se spozna sovražnika. Anica: Ker je drugače oblečen.

Francek: Če bi bili vsi enako oblečeni, ali bi se potem tudi spoznali, da so sovražniki? Anica: Zaspi!

Glejte, bratje, tudi nam Jugoslovanom je treba enake obleke, vsem nam Slovencem, Hrvatom in Srbom, enake obleke nam je treba in to je — svobodna in demokratična vlada. Borba za narodno svobodo, ta je večja kot vse druge borbe. Če bi naš narod vedel, zakaj se danes vodi današnja vojna, če bi naš narod si izbil iz glave, da se Avstrija zanj bori, da, potem bi bilo drugače med nami. Toda te zavednosti še ni. Naš narod še danes v velikem številu govori in čuti za onega, ki mu je pobil brata in očeta. Če vi živite tukaj mirno v Ameriki, delate in spravljate za poznejše dneve, ko pride slabost, pa pride tujec in vas ubije, vam vzame vase krvavo prislužene denarje? Kaj poreče vaš brat k temu? Ali veste kaj? Reče tako: Prav je, da je ubil tujec mojega brata, prav je da mu je vse vzel. Kajti tujec je velik gospod in ima pravico ubijati. In taki ste vi Slovenci, ki odobravate Avstrijo, vi Slovenci nezavedni, mizerni, ki simpatizirate z Avstrijo, ki vam je pobila vaše očete in brate!

In naše jugoslovansko gibanje? Namesto da bi pomagali sami sebe klati in drlati v dusevni sužnjesti, pomagajte onim, k ise borijo za vas, da vas oprostijo klanja, sužnjosti. In to je Jugoslovanski Odbor. Kdo se je za Slovence potegnil pri vseh svetovnih vladah? Možje plemenitih duš, Jugoslovani, ki so člani Jugoslovenskega Odbora. In zato je treba čaposisja, je treba knjig, pisanja, shodov, potovanja od vlade do vlade, treba je mnogo denarnih žrtev, da se deluje za narodno svobodo.

In brez dvoma ni blagostanja. Brez borbe ni zmage. Slovenci, ne mislite, da bo se kdaj Avstrija vaša vladarica. Ne, temni časi vaše sužnjosti so minuli oni dan do so Zjedinjene Države slovesno naznamile celemu svetu, da mora biti vsak narod prost in svoboden, oni dan, ko je mogočna Amerika napovedala vojno največji pošasti vseh vekov — germanski kulturi, germanskemu kajzerju in njegovemu militarizmu.

Brez strahu, Amerika je z nami".

CHICAŠKI SLOVENCI PREDSEDNIKU WILSONU

Kakor smo poročali že v zadnji številki Slov. Sveta, je priredila Slov. Nar. Zveza v Chicagu dne 2. maja shod, na katerem je bilo sklenjeno, da se pošlje predsedniku Wilsonu resolucija, v kateri se izraža udanost Slovencev v Chicagu vladi Zdr. držav. Resolucija, ki je bila odobrena in poslana vsem slovenskim časopisom v priobčitev, se glasi:

"Njegovi Ekscelenci WOODROW WILSONU,
predsedniku Zdr. držav.

Jugoslovani Slovenci, zborujoči 2. maja 1917 v Narodni Dvorani na 18. cesti in Racine Ave., Chicago, Ill., so soglasno zaključili, da pošljejo naslednjo resolucijo Vam, gospod predsednik, kot izvršujoči oblasti Zdr. držav: — Sedaj, ko je vojna nadloga usiljena naši ljubljeni novi domovini, Zdr. državam, mi chicaški Slovenci čutimo, da je naša dolžnost, vstati ter kot eden mož izjaviti naše stališče za predsednika Zdr. držav; ta dolžnost temelji že na hvaležnosti. — Ameriko spoštujemo v njeni plemenitosti; častimo Ameriko v njeni izjavi nezavisnosti in ustavi; ljubimo jo v njeni blagohotnosti in velikodušnosti, s katero je sprejemala na svoje prsi siromašne in zatirane zemljane, da bi mogli postati deležni njene sreče in miru. — Rajenih sre smo prišli na ameriško obal, toda vse prežemajoč duh te dežele svobode je osvojil naše duše, vzdignil nas iz prahu, prerodil nas v otroke svobode. — Amerika, mati svobode, pozdravljamo te! Naj vstane tvoj duh v vsem svojem veličanstvu, razprostre naj svojo svetlobo po celi zemlji, da postanejo tudi naši rojaki, trojeden narod srbski, hrvatski in slovenski, združeni svobodni. Zavedajoči se, da ni plačila brez dela, niti varne demokracije brez požrtvovanja na delu, udobnosti in krvi, v očigled krutemu sovražniku, posvečujemo Vam, gospod predsednik, in Vaši vladi svojo složno pomoč in obljubimo, častno vršiti svoje dolžnosti bodi i kot delavci, uradniki ali vojaki, da bode orožje ameriške demokracije zmogonosno ter da se na ta način odpre pot svetovni svobodi in bratstvu vseh ljudij.

ZA SLOVENSKO NARODNO ZVEZO V CHICAGU:

Rev. Math Kebe. Rudolf Skala, tajnik. John Pokeljšek, predsed.

RESOLUCIJA PITTSBURŠKIH SLOVENCEV

Na javnem shodu Slovencev v Pittsburghu, Pa., dne 29. aprila t. l. je bila sprejeta in poslana predsedniku Wilsonu naslednja udanostna resolucija:

**"Njegovi Ekscelenci WOODROW WILSONU,
Predsedniku Združenih Držav:**

Slovenci, prebivajoči v Pittsburghu in okolici, zbrani 29. aprila 1917 v K S. domu, 57 Butler St., Pittsburgh, Pa., želc, g. Predsednik, zagotoviti svojo lojalnost in zvestobo napram Združenim državam v sledeči resoluciji:

Ker se bile slavne Združene države prisiljene začeti vojno, da branijo življenje svojih državljanov, svobodo morja in načela demokratizma, in zavedajoč se resnosti sedanjega položaja, in

ker smo imeli srečo uživati blagoslove miru, katere je dobra Previdnost potom modre vlade sipala na to deželo svobode, in

ker so naša srca napolnjena z idejami demokratizma, ki so bile vedno v srcih Slovanov, kjerkoli žive, za kar imamo dokaze v starodavnih slovanskih zadrugah po vseh naših deželah, kjer Slovan ni bil prisiljen zamenjati svoj komunističen sistem z germanskim fevdalizmom, in

ker naše ljubljene Združene Države potom svojega predsednika obljubljajo, skupno z zavezniki, vsaditi svobodo po vseh deželah, da si bo mogel vsak narod vstvarjati svoje blagostanje po načelih pravice in ljubezni, in

ker Jugoslovani (Slovenci, Hrvati in Srbi) še trpe zatiranje od strani sedanjih sovražnikov Združenih Držav ter žele, da se zastava svobode razvije po gorah in obalah Jugoslavije, razkosane in vklenjene svoje domovine, da bodo mogli, kot svoboden član družine narodov, delovati za svoj napredek in za blagor človeštva.

ZATO sklepamo in povdarjamo, da mi, Slovenci, živeči v Pittsburghu in okolici, v tej uri nevarnosti, stojimo na strani svojega predsednika g. Woodrow Wilsona, kateremu hočemo slediti, kateraga hočemo častiti in poslušati za čast in slavo Združenih držav, za razširjenje svobode in jednakosti ter za bratstvo vseh ljudi; tako nam Bog pomagaj.

Pittsburgh, Pa., 29. aprila, 1917.

Poročevalec.

Iz Jugoslovanske kancelarije

PREDSEDNIK JUG. ODBORA PREDSEDNIKU WILSONU

Ko so stopile Zdr. države v vojno, je poslal predsednik Jug. Odbora v Londonu dr. A. Trumbić, predsedniku Wilsonu naslednji pozdrav:

"Noben narod na svetu ni pozdravil z večjim navdušenjem in z večjo hvaležnostjo veliki zgodovinski čin ustopa Zdr. držav v vojno, kakor so to storili Jugoslovani.

Skozi Vaša usta, g predsednik, je objavila močna federalna republika tlačenim narodom evangelij resnice in pravice. — "Vi ne bodete lastnina, katera prehaja iz rok enega nasilnika v roke drugega!" tako ste nam rekli in s tem nam vračate naše ljudsko dostojanstvo "Eden naših bojnih ciljev je ta, da uničimo avtokracijo, ki tlači male," tako nadaljujete Tudi Vi nam osiguravate osvobojenje. Z vzvišenim pokretom, ki ima primere v zgodovini, so Amerikanci priključeni, da v zvezi s svojimi plemenitimi zavezniki s svojo krvjo izpišejo karto jutrajšnjega človeštva.

V novi dobi, katero Vi, g. predsednik, predvidevate, ste nam Vi pomogli, da uresničimo naše narodne cilje: da se ujedinimo, potem ko bodemo osvobojeni, z našimi brati iz Srbije in Črnegore v demokratsko državo in da stopimo v vrsto tega velikega bratstva narodov, ki se pripravlja.

V imenu Jugoslovanov, Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki še jeziko pod avstro-ogrskim jarmom, kakor tudi v imenu onih stotisočev naših sopleme nikov, ki so bili poslijeni, pobegniti na svobodna in ujedinjena ozemlja, ki so bili prestopili, da se umaknejo svojim tlačiteljem, kličemo Jugoslovanski Odbor: "Slava zvezdnati zastavi! Slava slavnemu predsedniku, g. Wilsonu!

Dr. A. Trumbić,
predsednik Jug. Odbora."

POZDRAV SRBSKIH POLITIKOV PREDSEDNIKU WILSONU

Gospodje S. Uroševič, predsednik srbskega naučnega sveta, Vel. Vulovič, poslanik in bivši minister, in Vel. Jankovič, poslanik in bivši minister, so poslali sredi pretečenega meseca ameriškega poslanika v Parizu ter mu izročili besedilo brzojavke, katero so poslali srbski odličnjaki predsedniku Wilsonu v znak svoje hvaležnosti. Brzojavka se glasi:

V trenutku, ko je velika ameriška republika pod upravo Vaše Ekscelence prisiljena, da stopi v vojno proti "naravnim sovražnikom svobode", katerih zločini napolnjujejo svet z grozoto, si usojamo mi, izgnani sinovi mučeniške Srbije, izraziti izbranemu voditelju velikega naroda Zdr. držav svoje najglobokejše spoštovanje in ga prositi, da raztolmači svojemu narodu, plemenitemu branitelju svetih pravic človeštva, naše občudovanje in našo večno hvaležnost.

Srbski narod se bori že pet let za osvobojenje svojih podjarmljenih bratov in za obrambo svoje neodvisnosti in svoje svobode, katero je pridobil s potoki krvi in z neprestanim trpljenjem svojih sinov.

Izčrpan, preganjan, oropan svoje domovine v tej gigantski borbi med pravico in brutalno silo ostaja srbski narod kljub vsemu temur neomajno zaupen v svojo bodočnost, počaščen s tem, da se bori v vrstah, v katere vstopa tudi ameriški narod, da zauzame svoje mesto.

Ta velika moralna sila ga drži pokonci in vsled tega se ni malo ne čuti pogaženega, temveč se bo boril do konca, da izvrši svojo sveto nalogo: da izžene osvajalce s svojega ognjišča in da uresniči svoj narodni ideal: ujedinjenje s svojimi krvnimi brati, Slovenci in Hrvati, žrtvami avtokratskih vprav, ki so započele to strašno vojno.

Govoreč te besede Vaši Ekscelenci moramo protestirati pred Vami in pred plemenitim ameriškim narodom proti grozotam, katere stalno uprizarjajo nečloveški osvajači nad prebivalstvom v Srbiji. Surovi progoni, ropanja, požiganje, odpelavanje in nasilno rekrutiranje, vse te zločine doprinašajo oni proti vsem človeškim pravom in proti vsem zaključkom mednarodne haške konference.

Nadejamo se, da bo večna pravica, glasom zavezniških narodov, kmalo izrekla svojo božansko obsodbo nad onimi, ki so zakrivili te brezzakonitosti."

Poslanik Sharp je izjavil, da ga je ganil poset srbskih odličnjakov. "Zdr. države so od začetka vojne pa do danes najzivejše simpatizirale z junaškim srbskim narodom. Vsled tega so poslali Amerikanci vojskam kralja Petra svoje zdravnike in sanitetne oddelke in zaradi tega se nabira hrana, da se ublaži beda prebivalcev, pregnanih z rodne grude." Zatrdil je konečno, da bo pravična stvar Srbije gotovo zmagala.

DRUGA SRBSKA MODRA KNJIGA

Prva srbska modra knjiga obsega uradne dokumente od sarajevskega atentata do napovedi vojne, ta druga modra knjiga pa obsega zanesljive podatke o brezzakonistostih, katere je doprinašala avstrijsko-nemško-bolgarska uprava v okupirani Srbiji od jeseni 1915 do jeseni 1916.

Ta knjiga vsebuje 169 dokumentov, kateri so bili posneti po uradnih avstro-ogrskih odredbah, iz sovražnikovega časopisja, iz izkazov posameznih nevtralcev, ki so bivali za časa okupacije v Srbiji, poznejše se pa izselili v inozemstvo, in onih prebivalcev katerim se je posrečilo pobegniti preko meje in ki so došli na solunsko fronto.

Uvod knjigi tvori protest srbske vlade vlastem, ki so podpisale haško konferenco, dodatku pa vsebuje dokaze o dopinešenih nezakonitostih, in sicer v sledečem redu:

A. — Dokazi, ki se nanašajo na teroristično vlado in teptanje zakonov.

B. — Prekršenje 23. člena haške konference, ki prepoveduje osvojitelju, siliti prebivalstvo osvojene dežele, da bi se udeleževalo operacij proti lastni deželi.

C. — Prekršenje prava privatne lastnine.

D. — Eksploatacija zemlje.

E. — Raznarodivanje.

F. — Rušenje in ropanje zgodovinskih spomenikov in književnih in umetniških dragocenosti.

AMERIŠKO ČAPOPISJE IN NAŠ POKRET

Od vsega početka evropske vojne, zlasti pa, odkar je stopila tudi Amerika na stran zaveznikov, so se začeli ameriški listi vedno bolj zanimati za naše gibanje, naše borbo in za naše politične in narodne aspiracije. V Ameriki je mnogo naših rojakov, ki so popolnoma zmožni angleščine, tako da se pogosto oglašajo v ameriških listih ali naravnost ali potom časnikarskih intervjuvov. Velike važnosti je, da se Jugoslovanska Kancelarija obvesti o vsakem takem pisanju v ameriških listih, vsled česar so naprošeni vsi naši rojaki, da izrečejo, kadar bodo videli v ameriških listih kak članek o našem gibanju, o naši borbi in o našem pokretu, sploh o vsem, kar se tiče nas, pa bodisi za nas ugodno ali ne, ta članek in ga nam pošljejo z natančno označbo, iz katerega lista je članek vzet, kakor tudi datuma, kedaj je bil članek priobčen.

Poleg raznih vzrokov je to važno tudi radi tega, ker napišejo pisci takih člankov, zlasti ako so Amerikanci in ne dovolj poučeni o naših razmerah, dostikrat nekaj, kar ni povsem točno, oziroma kar bi nam mogło mogoče škoditi. Dogodilo se je že, in brez dvoma se bo te še ponovilo, da so se naši nasprotniki, bodisi domači ali tuji, poslužili ameriških listov, da so napadali naše gibanje in da so z netočnimi ali lažnjivim poročanjem o našem narodu in o njegovi borbi za svobodo in ujedinjenje, skušali zavesti ameriško javnost, s čemur zelo otežkočujejo posel, katerega je prevzela Jugoslovanska Kancelarija, kar se tiče tega, da seznanja ameriško javnost in merodajne osebe z našimi narodnimi in političnimi boji ter z našimi težnjami.

Ako dobimo take članke v roke, jih bomo mogli popraviti in pojasniti dotičnemu piscu ali listu naše stališče in pravičnost naše borbe, s čemur bi dosegli, da bi se ameriški narod vedno bolj in bolj zanimal za nas in da bi bil vedno točno in zanesljivo obveščen o naši razmerah. Jugoslovanska Kancelarija ne more pri najboljši volji zbrati vsega, kar pišejo ameriški listi o nas, vsled česar se obračamo do vseh naših rojakov, da nas tudi v tem podpirajo.

PRVI JUGOSLOVANSKI BATALJON NA FRANCOSKEM

Poročano je že bilo o prihodu prvega jugoslovanskega bataljona prostovoljcev na Francosko in o tem, kako je bil sprejet v Orange-ju. O tem, kako je ta bataljon sestavljen, se sedaj poroča sledeče: Bataljon je dospel iz Rusije in je sestavljen iz prostovoljcev, kateri so se kot bivši avstroogrski vojaki in častniki, ujeti v Rusiji, priglasili nad število onih, ki so bili potrebni, da se stvori več jugoslovanskih divizij v Odesi. Iz teh prostovoljcev, ki se prijavljajo v vedno večji meri, bodo stvorili še več bataljonov, katere bodo istotako poslali na Francosko. Bataljon, ki se že bori na francoski fronti, sestoji iz 1065 mož in 26 častnikov. Od moštva je 935 Srbov, 40 Hrvatov, 21 Slovencev, 63 Čenov, 3 mohamedanci iz Bosne in 3 Rusi; od častnikov je 8 Srbov, 7 Hrvatov, 5 Slovencev in 6 Čehov. Treba je povdariti, da je v tem bataljonu več Čehov, kakor Slovencev in Hrvatov skupaj, dejstvo pa, da je med častniki skoro enako število Srbov, Hrvatov, Slovencev in Čehov, znači, da se med Hrvati in Slovenci odzivlja inteligenca brezpriimerno veliko bolje svoji dolžnosti, kakor pa masa naroda, iz česar je razvidno, da je izgovor onih, ki hočejo prepečiti upisovanje naroda med prostovoljce, češ, da se "gospoda" neče upisati med nje, jalov.

PRISTOPAJTE V SLOVENSKO NARODNO ZVEZO

Shod, katerega je priredila podružnica Slov. Nar. Zveze v Chicagu dne 2. maja, je pokazal, da so se pričeli rojaki zanimati za jugoslovansko gibanje. Odobravanje, s katerim so popločali ravzoči zlasti glavnega govornika, Rev. M. Kebeja, nam je dokaz, da je prišel čas, ko bode tudi v Chicagu mogočno vsplapolala jugoslovanska misel in z vso silo prodrla na dan naša narodna zavest. Kljub temu, da so bili udeležniki shoda pristaši raznih strank, so se vendar strinjali vsi v tem, da je sedaj pač skrajna potreba, da prične agilno aktivno delovanje v prid osvobojenja in ujedinjenja Jugoslovanov, in zlasti še za zedinjenje Slovencev, da se na ta način podpre borba za našo narodno neodvisnost.

To naziranje se je že globoko ukoreninilo v narodu, kajti prava slovenska zavest ne trpi, da bi narod še nadalje hlapčeval tujcem, temveč stremi za tem, da se osvobodi, da se bo mogel v svobodi prosto razvijati in napredovati. Svoboda, svoboden razvoj in napredek ter samoodločevanje o lastni usodi nam je zagotovljeno edinole v svobodni Jugoslaviji, katere uresničitev se bo izvojevala na bojnih poljih s porazom naših dosedanjih tlačiteljev, Z zmago zaveznikov in mogočne ameriške republike, ki so si postavili za cilj osvoboditev malih narodov, dosedanjih sužnjev imperialističnih despotov, bodo odpadli tudi naši hlapčevski okovi, s katerimi je bil okovan ves jugoslovanski narod stoletja in stoletja.

Sedanja vojna, v kateri se odločuje toraj tudi o naši usodi, je zahtevala in zahteva še vedno neizmerne krvave žrtve, in mi gotovo ne bomo hoteli, da bi bile vse te žrtve zaman doprinešene. Ni nam sicer dano, pomagati soodločevati na bojnem polju, pač pa moremo in moramo tudi pomagati na drug način. In ravno sedaj, ko se približuje odločilni trenutek, je dolžnost nas vseh, da pomagamo, kolikor nam je mogoče, da se dovede gigantska borba za svobodo, enakopravnost in bratstvo vseh narodov do vspešnega zaključka.

Slovenska Narodna Zveza je edina slovenska organizacija, katere glavni namen je, podpirati z organiziranjem Slovencev na narodni podlagi borbo za narodno osvobojenje in ujedinjenje Jugoslovanov. Ker je ta Zveza narodno-politična organizacija, sprejema pod svoje okrilje **vse zavedne Slovence brez ozira na njih politično ali versko prepričanje in v njej je vsem zagotovljena popolna enakopravnost in bratstvo vseh. V njej smo vsi samo Slovenci in Jugoslovani, pa ničesar drugega. V njej hočemo delovati vsi, brez ozira na naše mišljenje, edinole v prid naroda in domovine, svesti si, da je potrebna tudi naša pomoč in sodelovanje; v njej smo vsi pravi bratje, ki ne vidimo v svojem sobratu političnega ali verskega nasprotnika, temveč edinole iskrenega rodoljuba, ki je istotako, kakor mi, odločen, delovati za svobodo naroda.**

Enakopravnost vseh članov Zveze bo imela za posledico složno delovanje nas vseh, in le tako delovanje nam more zagotoviti vspeh. Le s tem, da se bodemo složili in sporazumeli, bodemo mogli pomagati in podpirati borbo za naše osvobojenje. Vsled tega pozivljamo vse rodo — in svobodljubne rojake, da stopijo v Slov. Nar. Zvezo in se pridružijo našemu stremljenju in delovanju. Potrebne so moči nas vseh, a uveljaviti delovanje vseh moči je mogoče edinole v organizaciji.

S tem, da bodete pristopili v naš krog, bodete pospešili naše delovanje, objednem pa z neznatnim prispevkom podpirali borbo za naše osvobojenje. Celoletna članarina znaša samo $1.00, katere svotice ne bo nihče pogrešal, nasprotno pa doprinesel s tem **svoj dar domu na oltar.**

Rodoljubi, pristopite tedaj vsi Slov. Nar. Zvezi, da se bode tem prej uresničil njen cilj: organiziranje vseh Slovencev na narodni podlagi.

POSOJILO ZA SVOBODO

Bratje Jugoslovani!

Znano je, da je izdala ameriška vlada bonde, ki donašajo trimesečno-odstotne obresti na leto, da preskrbi denar za ogromno vojno posojilo dveh milijard dolarjev, katero je znano pod imenom "posojilo za svobodo 1917". Res je, da je Amerika najbogatejša dežela na svetu: njeno denarno in naravno bogatstvo je neizčrpno, potrebuje pa gotovine, da vodi vojno proti našim sovražnikom, in da podpira z denarjem zaveznike, se je vlada odločila, da izda bonde (obveznice).

Varnejše se ne more denar nikjer naložiti, kakor na te vladine bonde. Poleg tega posojevanja denarja naši vladi je to tudi zelo rodoljuben čin, kateri nas mora navdušiti ne samo kot državljane ali prebivalce te dežele, temveč istotako predvsem tudi kot Jugoslovane, katerih osvobojenje in neodvisnost zavisi največ od zmage zaveznikov in Amerike.

Ne pozabite, da je ta denar potreben, da bodo zavezniki v stanu, voditi še nadalje vojno, ki bo prinesla svobodo naši mili domovini.

Registrirani bondi se bodo izdajali po $100, $500, $1000, $5000, $10.000, $50.000 in $100.000, bondi na kupone, ki se izplačajo onemu, ki jih predloži, pa po $50.00, $100, $500 in $1.000. Pri kupovanju takih bondov se mora takoj položiti dva odstotka od dotičnega zneska, ostanek pa se plačuje sledeče: junija 18%, 30. julija 20%. 15. avgusta 30% in 30. avgusta 30%. Obresti po tri in pol odstotke se plačujejo vsakega pol leta, to je, 15. junija in 15. decembra vsakega leta.

Da se nudi priilika tudi onim, ki razpolagajo s skromnejšimi sredstvi, da si morejo preskrbeti te bonde, je odrečeno, da se morejo dobiti bondi pri raznih velikih bankah na izplačila, in to, na sledeči način: Bond za 100 se more kupiti, ako se takoj položi $2.12, zatem pa se plača 34kraat pa $2.85, in to sak teden, in obresti, katere se morajo plačati po tri odstotke, to je 98c, kar znaša vse skupaj $100.00. Ena in ista oseba ne more kupiti več kakor pet takih bondov po sto dolarjev.

Ne pozabite, da bo prodajanje bondov zaključeno 15. junija in da je odrečeno, da se ne bo izdalo več bondov, kakor za dve milijardi.

Pomnite, da naložite svoj denar najvarneje, ako kupite te bonde, in da s tem istočasno pokažete svojo lojalnost in zvestobo do nove naše domovine ter podpirate s tem odločitev vlade, da hoče sodelovati v veliki vojni za osvobojenje.

Jugoslovani, storite svojo dolžnost. Pokažite se vredniim državljanstva te dežele in vaše ljubezni in udanosti do nje.

POZOR SOMIŠLJENIKI V CLEVELANDU

Gospod F. K. Bauzon, trgovec s šivalnimi stroji, noži, britvami in raznimi potrebščinami je prostovoljno prevzel zastopništvo za Slovenski Svet v Clevelandu. Opozarjamo tedaj naše somišljenike, katerim je iz kakoršnegakoli vzroka težko ali sitno, da bi poslali sami naročnino, da jo morejo uplačati pri g. **F. K. Bauzonu, 5920 St. Clair Ave., Cleveland O.,** ki je upravičen izdajati pravomočna potrdila za prejeto svoto.

Vrlega rodoljuba g. Bauzona toplo priporočamo vsem našim somišljenikom, da se v slučaju potrebe obrnejo nanj, ker smo prepričani, da jih bode v vsem pošteno in dobro postregel.

Upravništvo Slov. Sveta.

AVSTRIJA, VELIKE DRŽAVE IN MAJHNI NARODI

Veliki narodi so si ustanovili velike države; vendar državne meje niso nikjer obenem narodne meje. Skoro povsod najdemo en del velikega naroda pod oblastjo tuje sosedne države. Tako imajo Italijani svoje sodomačine v Avstriji in Švici, Francozi v Švici in Nemčiji, Nemci v Švici in Avstriji, Rusi v Avstriji i t. d. Te majhne detaširane jedinice se krmijo od kulture svobodne večine in nagibljejo k njej, deloma zavoljo maloovaževanja, s katerim se odnaša tuja država k njih nacijonalnim stremljenjem, deloma zategadelj, ker po zakonih narave menda sploh vsi "svoji k svojim" hočejo. Saj je bila celo med avstrijskimi Nemci, ki so vendar uživali vse dobrote vladne protekcije, v najširjem merilu razvita irredenta, ter je bil cesar Vilhelm mad njimi bolj popularen in číslan, kot pokojni Francelj. Švica je bila mogoče edina država, kjer nismo opažali škilenja na ono stran; toda šele po vojni bodemo videli popolnega plastično, v koliko je mogel njen brez dvoma najmodernejši državni stroj, ublažiti nacijonalno dosnanco treh narodov.

Nacijonalni ideal je samo en del onega cilja, za katerim sopejo in dirjajo vsi motorji državnega stroja velikih držav. Iskreni nacijonalist je vedno idealist, in revščina s pomanjkanjem rožica idealizma. Ali velika država ne prezira i onih, ki imajo mnogog in hočejo še več. Ona porabija vse sloje v prilog svoje ideje in skuša ugoditi vsem slojem. Njen cilj se mora razcepiti v cilje vseh onih, ki jo nosijo na svojih plečih. Vendar je imela nacijonalna kultura v veliki državi najbolj bogata pstranstva za svoj razvoj in je ponekel preplela ves njen organizem.

Edina izjema v tem je bila Avstrija. Sezidana nad zemljami raznih narodov v času, ko je nacijonalna ideja spala povsod še spaje pravičnega, je imela svoj pomen in smisl kot blok proti turški nevarnosti. Ko je pa devetnajsto stoletje zaneslo narodno zavest med narode, Avstrija ni bila več kos svoji nalogi in je izgubila pravico do obstanka. Kakor druge velike države, je tudi ona porabljala vse svoje sloje v prilog svoje državne ideje, toda, ugoditi vsem slojem ni znala, ali bolje rečeno, ni hotela. Če so se v drugih velikih državah moče struje borile proti obliki, v kateri se je izražala tamkaj državna sila, si moremo misliti v Avstriji le boj proti državni ideji sami. Kaj naj res samo zaradi časti in slave nesrečne firme Habsburg žive pod eno streho čisto tuji si narodi brez skupnih ciljev, brez česarkoli skupnega, narodi, ki z eno besedo skupaj ne "pašejo", kakor pravijo pri nas doma? Vprašaj kakega, z razmerami v svoji državi krajno nezadovoljnega Italijana, Francoza, Angleža, Rusa, Nemca, katere druge države podanik bi torej hotel postati, če se mu doma kar nič ne dopade. On pozna samo eno domovino: Italijo, Francijo, Anglijo, Rusijo, Nemčijo. Toda v Avstriji ljubi Čeh samo Češko in vsak pojedinec raznih narodnostij samo svojo, takozvano ožjo domovino. O kaki ljubezni do skupne domovine, o kaki skupnosti sploh govora biti ne more.

In tu leži fatalna razlika med Avstrijo in drugimi velikimi državami: naj bodo drugje nasprotstva med posameznimi sloji še tako velika ista narodnost in zunanja nevarnost, naperjena proti državi, kot svoti vseh raznoobraznih, pa magari še tako nasprotujočih si stremljenj njenhi sestavin, veže v usodepolnem času mase in duhove, narode in krone. V Avstriji veže samo surova sila. Če se drugod državna ideja poviša v nacijonalno idejo ter pijani z navdušenjem široke množice, nima avstrijska državna ideja ničesar, v kar bi se lahko povišala. Njeni temelji ležijo izven mej monarhije. Ona služi stremljenjem rase, blazne veliča in samoobčudovanja, in s tem tradicijam habsburške dinastije, a ne potrebam in pravičnim zahtevam narodov, ki so ji s svojo, četudi neprostovoljno prisotnostjo v okvirju mej vdahnili pojem, ter jo pripeljali do velike časti, da se sploh razpravlja o njej.

Zato ne moremo v nobenem oziru govoriti v eni sapi o Avstriji in o drugih velikih državah. Druge velike države so naravne in mogočne zgradbe, na katerih zidajo veliki narodi in imajo vse pravstveno pravo obstojati in razvijati se. Avstrija je čisto navaden hotel, črno-rumeno prebarvan in obdan od samih policajev, da se ne razbeže stranke, nezadovoljne s hotelirjem.

Majhnih narodov skoro nikjer ne najdemo v samostojnih državnih skupinah. Če obstojajo majhne nacijonalne države, n. pr. Srbija, Rumunija i t. d., obsegajo te države le majhen del svojega nacijonalnega elementa. V splošnem najdemo majhne narode povlečene v strugo velikih držav. Pri velikih državah opažamo dva principa v odnosajih k majhnim narodom. Prvi princip se izraža v eksploataciji naroda v prilog državni ideji, pri čemur nacijonalno stremljenje naroda ni le ne tangirano, temveč najde vse pogoje, da se more razviti in razmahniti. Glavna zastopnica tega principa je bila Anglija. (Samo na irsko vprašanje ne smemo misliti pri tem.) Drugi princip si pač dela narode koristne državni idji, toda pri tem jim izpodkopava temelje nacijonalnega življenja, kateremu grozi s popolnim uničenjem. Ta, manj inteligentni princip je vodil predvsem Avstrijo po vseh njenih temnih in nesrečnih potih. Tudi mnoge druge države nimajo popolnoma čistih rok pred njegovim mračnim obličjem.

Toda ravno v teku zadnjih krvavih let smo videli, da je nacijonalni, najglobolja in najsvetejša zavest poštenega, prišel do najpravilnejšega razumevanja našega pregovora: Povsod je lepo, doma je najlepše. Nacijonalnemu idealu prinašamo z radostjo najtežje žrtve, in jaz vidim vstajati novo, dosedaj še nepoznano ljubezen do domovine, ožjo, toda kot brezdna globoko.

Nacijonalno čuvstvo je kot veroizpoved, ki objema množice, ovoj, ki deli skupino od skupine, altar, pred katerim se zbirajo enomišljeniki v najprimitivnejšem in najširšem smislu besede. Nacijonalno čuvstvo je duša naroda in njegova tvorilna sila. V imenu nacijonalnega čuvstva proizvaja narod lepa in koristna dela, katera zrcalijo globino njegove duše, obsežnost njegovega razmaha ter so sploh merilo njegove notranje in njegove materijalne kulture.

Tu ni razlike med majhnimi in velikimi narodi. Vsak, pa tudi najmanjši narod je sposoben, da v splošni konkurenci narodov podnese človeštvu plodove svoje kulture. Ugnjetavanje majhnih narodov cepi njih življenjske energije, katerih večino veže k nacijonalni samoobrambi. **Zato majhni narodi v večni borbi za svoj ostanek do danes še niso mogli izraziti onega, kar bi mogli izraziti pri osredotočenju vseh svojih življenjskih energij.**

Velike države-zavezнice so se v tekoči vojni zavzele za majhne narode, ter proglasile zaščito in svobodo majhnih narodov kot eno svojih glavnih gesel. Celo daljna Amerika je povzdignila svoj glas v prilog ponižanim in žaljenim. Brez dvoma je: kakor koraka cel svet k novemu, globljemu in bolj pravičnemu razumevanju življenja, tako se bližajo majhni narodih konečnemu, zasluženemu uvažavanju in spoštovanju v koncertu narodov.

Toda kaj leži kot ogromna zavira na poti k temu cilju? Zopet predvsem nesrečna Avstrija, ki drži v svojih krempljih cel dncat narodov, zdihujočih po solncu in svobodi, pripravljenih in zmožnih, da po svojih močeh pripomorejo k dosegi visokih ciljev človeštva. Kakor ne gremo sodnjemu dnevu nasproti, a k novemu, bogatemu življenju, tako je neobhodno potrebno, da se zavora, ki brani dostop k sreči, odstrani, razbije. Velike države, ki so države velikih narodov, bodo pri vseh izgubah in pridobitvah tekoče vojne le malo izpremenile svojo fizionomijo. Toda svoboda majhnih narodov je mogoča le na razvalinah Avstrije.

— a. — v Sl. Jugu.

Razgled iz Avstrije

Seja hrvatsko-slovenskega kluba in češke zveze. — (Slovenec, 8. III.) — Danes je hrvatsko-slovenski klub razpravljal o sedanjem položaju in izjavil, da bi bila ureditev notranjih (političnih vprašanj brez sodelovanja narodov samih nemogoča. Vsled tega je neobhodno potrebno, da se skliče parlament. Jednako se je izrazila tudi češka zveza. Na skupni seji teh dveh parlamentarnih skupin se je zveza izjavila, da sta oba naroda enih in istih misli. (Dalje je pol stopca zaplenjenega.)

Oba slovanska naroda, na severu in na jugu, izjavljata vladi in Nemcem: **"Ne hodite dalje po tej poti! Nobene pristranske rešitve ne priznavamo in je tudi nikdar ne bomo priznali!"**

Parlament je edino mesto, kjer se morejo reševati notranja politična vprašanja. Slovenski in češki poslanci zahtevajo na podlagi želja teh narodov: Da se takoj skliče parlament; da pa se skliče parlament, je potrebna dobra volja vseh faktorjev. Vprašanje je, ali imajo nemški faktorji dobro voljo? Mi ne poznamo drugih faktorjev, kateri nimajo dobre volje.

Tri leta je že, kar nimamo parlamenta, in mnogo posla se je nakupičilo med tem časom zanj. Kaj je v tem usodnem času državna dolžnost? **Morda nemški jezik, razdelitev Češke ali obramba nemške manjšine? Ne, nikakor ne! Pojdite med narod, proučujte njegovo trpljenje, povzročilo je pomanjkanje hrane, žveža in delavcev. Ali ne vidite, kako narod propada vsled tuberkuloze, vojnega trpljenja? Ali ne vidite beguncev? Ali ne čutite, kako je draginja velika? Ali ne vidite, da je najsiromašnejši narod brez hrane? Da je gotovo tudi brez sredstev za žvež?**

Češko-slovenska izjava je važna še z drugega stališča: pripravljeni smo, da začnemo razpravljati o narodnih vprašanjih. Za nas Slovence to znači: **Nemci ne smejo nikdar misliti, da je treba rešiti narodnostno vprašanje samo na Češkem. Tudi mi Slovenci imamo z Nemci mnogo narodnostnih sporov. Ni dovolj, da se reši samo češko-nemški spor, temveč je treba objednem rešiti tudi nemško-slovensko vprašanje, direktno med narodoma samima. Mi s slovenske strani stavimo Nemcem nasledneje odprto in jasno vprašanje: Ali hočete zaključiti ta spor pošteno?!...**

Pomanjkanje v Dalmaciji. — Narodni List poroča dne 28. marca, da je umrlo v deželni bolnišnici v Arbanasih dne 22. marca 11 oseb, a drugi dan 9. Tudi bolnišnice se nahajajo sedaj v težkem položaju; **vsled pomanjkanja hrane se morejo sprejemati več bolnikov**

Italijanske šole pretvarjajo v hrvatske. — Ljubljanski Slovenec piše 3. aprila: "Iz sv. Vincenca v Istriji poročajo: Komisija okrožnega šolskega sveta je bila 25. marca v Sosičah (občina Kanfanar), kjer so prebivalci prosili, da bi se otvorila v njihovi "Legini", šoli hrvatska šola. Vsi roditelji so se izjavili pred komisijo za hrvatski učni jezik. Drugi dan je bila komisija v Krmelu (občina Bale), kjer se nahaja krasna Legina zgradba. Tudi tu so se vsi roditelji izjavili za hrvatsko šolo. Istega dne popoldne je bila komisija v Štokoveih, kamor pripada tudi vas Bokordići, kjer se istotako nahaja lepo Legino šolsko poslopje; tudi tu so se vsi dosedanji Italijanaši izjavili za hrvatsko šolo."

(Opomba: "Lega" je italijansko šolsko društvo, ki zasleduje z ustanavljanjem italijanskih šol v jugoslovanskih krajih na Primorskem in Goriškem namen, raznaroditi narod).

Madžarizacija na Reki. — Hrvatski Dnevnik od 1. aprila piše: "Primorske Novine od 28. marca poročajo, da so bili pozvani te dni vsi žandarji na Reki pred merodajno oblast, da bi izjavili, ali hočejo prestopiti v službo državne policije. Pri tej priliki so bili obveščeni vsi oni, ki imajo hrvatsko ime, da bodo mogli ostati v državni službi, ako pomadžarijo svoja imena.

Temu je treba še pristaviti, da so morali prej na Reki stražarji poitalijančevati svoja imena. Toraj vse, samo ne — hrvatski."

Franc Gerbič umrl. — Slovenski Narod od 29. marca poroča, da je umrl v Ljubljani ravnatelj Glasbene Matice, gospod Franjo Gerbič, ki si je pridobil velike zasluge za slovensko glazbeno, pevsko in dramatično umetnost.

Primanjkovanje hrane na Češkem. — (Hrvatski Dnevnik, 5. aprila.) "Iz Prage poročajo, da dajejo nekateri gostilničarji svojim gostom od testa samo še torte. Makaronov in rezancev se ploh več ne vidi. V drugih gostilnicah dobivajo zopet samo oni gosti kruh, **ki prinesejo moko s seboj.** Za krompir stoji celo na jedilnih listih najboljših hotelov pripomba: **"kuhan krompir se zamenjuje za sirovega".**

Protežiranje Italijanov v Avstriji. — (Slovenec, 7. aprila). "Italijanski begunci imajo v Celju, Vagni, v Gradcu in po drugih krajih šole z italijanskim učnim jezikom. **Medtem pa ni za stotine slovenskih otrok v Mariboru in Gradcu še danes nobene ljudske šole s slovenskim učnim jezikom. Ali smo Slovenci manj vredni kot Italijani?"**

Italijanska uljudnost. — Tržaška Edinost piše: "27. marca se je vršila pred tržaško deželno sodnijo, ki so nahaja sedaj v Opatiji, obravnava proti nekemu Tržačanu, po imenu Pero Rovereto. Obtožen je bil, da je 21. novembra 1916 napadel tri slovenske gospodične, ki so mirno korakale po Torrente ulici, z besedami: "Brutte s'ciave, porche de s'ciave, porche de s'ciave spete che faremo i conti anche con voi!" (Umazane ščave (pordgljivi italijanski izraz za Slovence), svinje slovenske, obračunali bomozvami) in nato pljuval za njimi, in vse to radi tega, **ker so se razgovarjale v svojem materinem jeziku.** Gospodične so ga naznanile policiji in Italijan je bil obsojen po paragrafu 305 na 14 dnij zapora

Beda v Istriji. — (Obzor, 7. aprila.) "Primorske Novine na Sušaku javljajo; Beda v Istriji navzema širše meje. Ljudstvo je zelo nejevoljno. K nam na Reko in Sušak prihajajo tudi že boljši ljudje, ki nas prosijo, da jih nasitimo. Tako je prišel tudi včeraj na Sušak k neki družini nek obrtnik s svojim detetom in prosil, da dajo vsaj otroku malo hrane. Marsikedo, ki ima še kaj sredstev, bi se rad preselil na Reko ali Sušak, ali kakor slišimo, ne izdajajo na Reki nikomur več izkaznic za hrano, mi na Sušaku pa vemo, kako je. **Kakšne koristi so izkaznice, ako pa ni hrane.** Pod takimi razmerami živimo mi tukaj. Zato je potrebno, da se vsak pobrine za hrano, kjer ve in zna, in da bi pri tem sirot ne ovirali, temveč jim šli na roko, kar najbolj mogoče."

Tržaški socijalisti ruskim revolucijonarjem. — (Slovenec, 7. aprila.) "Odbor socijal-demokratske stranke v Trstu je zaključil, da pošlje stranka svoj pozdrav ruskim revolucijonarjem."

Trpljenje internirani Srbov. — Temesvarer Zeitung priočuje 8. a prila naslednjo vest: "Podpolkovnik Edvard Hegedues je bil kot poveljnik mesta Arada načelnik tamošnjega ujetniškega tabora za internirane Srbe iz Ogrske in Bosne, ki so bili odvedeni tja v začetku vojne. Internranci so bili natlačeni v ozkih prostorih ter niso dobivali zadostne hrane, ker so štirji podčastniki, ki so nadzorovali tabor, vršili kaznjive špekulacije in pomagali svojim ženam, da so za denar dobro postregle bogatejšim interniranim osebam, medtem ko so neusmiljeno postopali s siromašnejšimi. V taboru se je pojavila bolezen in oni, katerim je bilo poverjeno nadzorstvo, so prepustili bolnike samim sebi. Podpolkovnik Hegedues je dobro vedel za te razmere, toda ako se je kedo pritožil pri njem, je dobil dostikrat za odgovor, da ga bo dal polkovnik ustreliti. V taboru niso bili samo možki, nego i ženske in otroci, ki so grozni trpeli pod takimi razmerami. Ko so druge vojaške oblasti izvedele za te razmere, se je stvar seveda takoj popravila; podpolkovnik Hegedues in obtoženi narednikí so bili odstavljeni ter se je proti njim započela obravnava... Obtoženi podpolkovnik je bil spoznan krivim zlorabe službene oblasti in nevarne grožnje ter je bil obsojen od divizijskega sodišča na eno leto zapora, na izgubo vseh odlikovanj in na odpust iz častniškega zbora."

Madžarščina v sodnijah na Reki. — (Hrvatski Dnevnik, 5. aprila) "Pri zadnji seji advokatske komore v Budimpešti je stavil dr. Hugo Farkashazi predlog, da se naj komora zauzame za to, da bi se moglo uporabljati na reških sodnijah čim prej tudi madžarščina. To vprašanje ima poleg politične tudi praktično stran, da bi mogli zlasti odvetniki iz Ogrske, ki niso vešči italijanščine, zastopati stranke pred reškimi sodnijami."

Italijanščina v Zadru. — Hrvatski Dnevnik z dne 5. aprila poroča: Zadrska Hrvatska Kruna se pritožuje, da se njih občina še vedno poslužuje povsod izključno le italijanščine."

"C. in kr. strelci". — Pod tem naslovom prinaša Hrvatski Dnevnik z dne 5. aprila brzojavno vest z Dunaja, datirano s 4. aprilom: "Ker dosedanje nazivanje c. kr. domobrambne ne odgovarja več njemenu namenu in ker ne dobe oni, ki ne poznajo domobrambe in njene formacije, pravega nazirianjao domobrambovcih iz tega nazivanja, je Njegovo veličanstvo zaukazalo, da se čete domobrambovcev nazivajo od sedaj naprej "c. in kr. strelci". Ta sprememba označuje domobranec za čete prvega reda. Razume se, da se ni razmerje domobrambe do ostalih čet v ničemur izpremenilo."

RADOMIR PUTNIK

Iz Franesoke Nice se poroča, da je umrl ondi Radomir Putnik, bivši poveljnik srbske vojske in vojni minister. Feldmaršal Putnik je bil s svojo vojsko tudi tedaj, ko se je umikala pod neznosnimi mukami skozi Albanijo. Pozneje je dospel sem, da ozdravi, ali usoda je hotela drugače.

Ta izguba bo težko zadela hrabro srbsko vojsko, katero je vodil Putnik v prvi balkanski vojni, kateri je poveljeval v drugi balkanski vojni in s katero je delil dobro in hudo tudi v sedanji vojni. Pod njegovim izurjenim vodstvom se je delil dobro in hudo tudi v sedanji vojni. Pod njegovim izurjenim vodstvom se je oslavila hrabra srbska armada in si priborila zmage, kakoršnih ne pozna dosti zgodovina, dokler se ni morál konečno umeknuti kljub vsej hrabrosti in veščemu vodstvu presili, ki jo je obkrožievala od vseh strani.

Nad izgubo Putnika pa bodo žeili tudi vsi ostali Jugoslovani, ker so z njim izgubili enega onih vitezov, ki pripravljajo s krvavimi žrtvami pot do osvobojenja vsega jugoslovanskega plemena.

Lahka mu tuja zemlja.

V PROSLAVO JUGOSLOVENSKEGA DNE

—oOo—

v Clevelandu O., dne 6. in 7. maja 1917.

Zares! To bila dneva sta svečana,
ko vneto je pozdravljal brata brat,
ko troedna duša razigrana
je našla v domovini svoj zaklad.

V veseli tekmi srébrni darovi
prihajali so domu na oltar,
da srečnega bi hčere in sinovi
v svobodi zlati gledali vsekdar.

In naše bistre žene, deve mile
krasile so nam z delom ure te,
ponos sladak so v prsih nam budile,
pogled na nje poživljal je srce.

To slavlje Jugoslavije sijajno,
ki nam rodilo bo prežlahten sad,
nam kaže v harmoniji, z lučjo bajno,
Ljubljano belo, Zagreb, Beligrad.

Zato vam, bratje, sestre, hvala!
Naj ta ljubav življenje nam sladi —
ko domovina iz verig bo vstala,
takrat naj v sreči se oko solzi!

Ivan Zorman.

SLOVENCI ZA AMERIKO

Tudi med Slovenci se je započelo zadnje čase gibanje, da pokažejo predsedniku Wilsonu in ameriški vladi svojo lojalnost in izrazijo svojo željo pomagati Zdr. državam v sedanjih resnih časih. Krasno uspeli shod v Clevelandu je dokazal, da uvidevajo tudi Slovenci svojo dolžnost, da izrazijo kot prebivalci te dežele svojo naklonjenost s tem, da hočejo pomagati vladi proti svojim in njenim sovražnikom. Tudi v Pittsburghu, Pa., se je vršil 22. aprila 1917. shod, s katerega je bila poslana predsedniku Wilsonu naslednja spomenica:

"Njegovi Ekselenci g. Woodrow Wilsonu,
predsedniku Zdr. držav.

Slovenci, prebivajoči v Pittsburghu in okolici, zbrani 22. aprila 1917 v K. S. domu, 57 Butler street, Pittsburgh, Pa., žele izjaviti gospodu predsedniku svojo lojalnost in zvestobo napram Zdr. državam s sledečo resolucijo:

Ker so bile slavne Zdr. države prisiljene, začeti vojno, da branijo življenje svojih državljanov, svobodo morja in načela demokratizma, zavedajoč se resnosti položaja, in

Ker smo imeli srečo uživati blagoslove miru, katere je dobra Previdnost sipala potom modre vlade na to deželo svobode, in

Ker so naša srca napolnjena z idejami demokratizma, ki so lastne vsem Slovanom, kjerkoli žive, za kar imamo dokaze v starodavnih slovanskih zadrugah po vseh naših deželah, kjer Slovan ni bil prisiljen zamenjati svojega komunističnega sistema z germanskim fevdalizmom, in

Ker naše ljubljene Zdr. države obljubljaje potom svojega predsednika skupaj z zavezniki, vsediti svobodo po vseh deželah, da si bo mogel vsak narod vstvarjati svojo srečo po načelih pravice in ljubezni, in

Ker še trpe Jugoslovani (Slovenci, Hrvati in Srbi) zatiranje od strani sedanjih sovražnikov Zdr. držav, in ker žele, da se zastava svobode razvije v gorah in na obalah Jugoslavije, razkosane in uklenjene svoje domovine, da bodo mogli, svoboden član družine narodov, delovati za svoj napredek in blagor človeštva,

Zato sklepamo in povdarjamo, da stojimo Slovenci v Pittsburgu in okolici v tej uri nevarnosti kot en mož na strani svojega predsednika g. Woodrow Wilsona, kateremu hočemo slediti, katerega hočemo častiti in poslušati za čast in slavo Zdr. držav, za razširjenje svobode in enakosti in za bratstvo vseh ljudij — tako nam Bog pomagaj.

Pittsburgh, Pa., 22. aprila 1917"

Umestno in potrebno bi bilo, da bi rojaki tudi po drugih naselbinah na javnih shodih očitno demonstrali svojo lojalnost in zvestobo napram Zdr. državam. Zavedajte se, da smo dolžni pokazati tej deželi naše hvaležnost. Spominjajte se, da se bori Amerika tudi za naše pravice in svobodo, da je toraj njen boj tudi naš boj. Imejte pred očmi, da je započela Amerika boj proti sovražnikom, ki so tudi naši sovražniki. Ako podpiramo s tem tudi našo borbo za osvobojenje domovine in naroda. Najmanj toraj, kar morete storiti, je, da izražate na javnih shodih svojo lojalnost ter da se pridružite našemu gibanju, da tako skupno pokažemo naši novi in stari domovini, da smo pripravljeni boriti se za svoje pravice in svobodo.

POMILOSTITEV BANJALUŠKIH OBSOJENCEV

(Sarajevski List, 31. marca.) "Po najvišji odločitvi je Njegovo Veličanstvo najmilostljivejo oprostilo smrtne kazni na vešalih sledeče:

1. Vasilija Grdjiča, 2. Kosto Gnjatiča, 3. Matija Popovića, 4. Boško Capriča, 5. Djordja Dakića, 6. Mihajla Savića, 7. Mirka Tomovića, 8. Čeda Milića — kateremu se zameni smrtna kazen z dosmrtno težko ječo, 9. Sima Begovića, 10. Milana Petkovića, 11. Dimitrija Jevdjevića, 12. Milutina Jovanovića, 13. Petra Bilbija — kateremu se spremeni smrtna kazen v dvajsetletno težko ječo, dalje 14. Dimša Djokanovića in 15. Aleksa Jakšića — katerima se spremeni smrtna kazen v šestnajstletno težko ječo, in 16. Radivoja Djuranovića, kateremu je spremenjena smrtna kazen v petnajstletno težko ječo.

Kedor hoče vživati svobodo, mora tudi pokazati, da jo je vreden. Z besedami se ne pribori svoboda, treba je temveč požrtvovalnega delovelnega delovanja in žrtev. Koliko pa ste že storili Vi, da pomagate gigantski borbi za svoje osvobojenje?

—o—

Podpirajte narodno borbo za osvobojenje in ujedinjenje jugoslovanskih rodov. Slovenci, Hrvati in Srbi smo en narod, in vsled tega zahtevamo svoje ujedinjenje v skupini narodni državi, v kateri bodemo sami odločevali o svoji usodi.

—o—

Ali ste že poslali naročnino za Slovenski Svet? Ako še ne, storite to takoj, da bodete redno prejemali list.

—o—

V svobodni Jugoslaviji bodo svobožčine vsem enako zajamčene: ona bo resnično demokratska država. Česa se toraj bojite, da se ne priklopite armadi, ki se bori za enakost in svobodo vseh?